Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Mỗi số 0$07

HÃY DÙNG SỮA HIỆU
CONDENSED MILK NESTLE
Nâm thứ ba ≡ № 623

Dược nhơn-nam

Chủ-nhiệm: NGUYỄN PHAN-LONG — BẢO-QUẢN: 72 Lagrandière Dây nói số 6.96 — TÒA-SOẠN: 5 & 7, Rue de Reims Dây nói số 5.88 — Quản-lý: NGUYỄN VĂN-SAN

TRẮNG BÔNG TANG
Bằng cườm annam làm bền rẻ hơn các nơi —
DUC-L'OI
105-109, Rue d'Espagne Saigon — Kế dinh Xã-tây

Samedi 4 Juin 1932

HẢI-NGOẠI CHÁNH-ĐÀM

CÁI LẰN SÓNG HITLER Ở NƯỚC ĐỨC

Vì Hitler mà thế-giới sắp có cuộc đại-chiến chăng ? Vì Hitler mà dòng vua cũ nước Đức lại trở về làm vua chăng?

Cứ xem diễn tin mỗi ngày, chúng ta cũng đủ định được rằng tình hình chánh trị ở Đức-quốc hiện giờ, thật có nhiều chuyện lộn xộn rất rối lắm.

Thời mới hồm 20 Mars và 10 Avril dây có kỳ tuyển cử tổng-thống ; kỳ nhứt Tổng-soái Hindenburg được 18.660 780 lá thăm mà lãnh tụ đảng Quốc-gia Xã-hội là Hitler được 11.589.285 lá, còn lãnh-tụ đảng Cộng-sản là Thaelmann thì được gần 5 triệu lá. Qua kỳ bỏ thăm thứ nhì, ông Hindenburg được 19.367.688 lá, ông Hitler được 13.419.602 lá, và ông Thaelmann được 3.706.898 lá. Nếu lấy số thăm hơn kém mà nói thì như vậy là thống soái Hindenburg được tái cử, nhưng kẻ thiệt ra thì cái người thắng trận về mặt tinh thần (*vainqueur moral*) trong kỳ tuyển cử ấy, quả thật là lãnh tụ Hitler vậy.

Đảng Quốc-gia Xã-hội của Hitler vẫn là một đảng mới bành-trướng ra chừng hai ba năm nay, mà thế lực nó mạnh mẽ một cách lạ lùng.

Xem ngay trong khoảng hai kỳ đầu phiếu (20 Mars và 10 Avril) mà Hitler được thêm có đến gần 2 triệu lá thăm, còn ông Hindenburg đầu đắc cử, nhưng số thăm thêm chỉ có 800.000 lá mà thôi. Nói gì đến Thaelmann là lãnh tụ đảng cộng-sản thời lại mất đi đến 1.200.000 lá thăm là khác. Vậy cho biết rằng ở Đức, cái nạn Quốc-gia Xã-hội tràn lan ra gấp năm gấp mười cái nạn cộng-sản kia.

Cũng vì thế, cho nên sau cuộc tuyển-cử tổng-thống ở Đức rồi, thời thế-giới hết sức quan tâm đến đảng Hitler. Xong cuộc bầu tổng-thống ít hôm, là thoạt tới ngày 24 Avril, đến kỳ tuyển cử nghị-viên ở các nghị trường bốc-quốc của các nước trong Đức-quốc liên-bang như Bavière, Wistemberg, Anhalt và Hamburg, mà nhứt là cuộc tuyển-cử ở Phổ-lỗ sĩ (Prusse) là nước then chốt của nước Đức. (Ta biết nước Đức vẫn là một nước liên bang, nghĩa là họp mấy nước nhỏ lại mà thành ra một nước lớn chung.)

Ở nghị-trường bốn quốc (*landtag*) Phổ-lỗ-sĩ, kỳ tuyển-cử năm 1928, số ghế của đảng-phái như sau nầy :

Quốc gia xã hội	7ghế
Xã hội dân chủ	137 —
Thiên chúa giáo trung ương	71 —
Cộng sản	48 —
Quốc gia Đức	72 —
Dân chúng (populistes)	40 —
Dân chủ cựu đảng	22 —
Tân giáo	4 —
Đảng Đức Hanovrien	5 —
Cộng	406 —

Không kể mấy đảng đã thất cử trong kỳ nầy. Số nghị viên bởi 1928 là 450, nay bớt bết mấy chục ghế, thành ra còn lại có 422 ghế. Trong kỳ tuyển cử ngày 24 Avril mới rồi thì thế lực của các đảng-phái trên đây trở lại khác hẳn như sau nầy :

Quốc gia xã hội	162 ghế
Xã hội dân chủ	93 —
Thiên chúa giáo trung ương	67 —
Cộng sản	57 —
Quốc gia Đức	31 —
Dân chúng	7 —
Cựu dân chủ đảng	2 —
Tân giáo đảng	2 —
Đức hanovrien	1 —
Cộng	422 —

Cứ xem như cái kết quả trên đó tuy rằng đảng Hitler không chiếm được đại đa số tuyệt đối (*majorité absolue*) nơi nghị trường bốn quốc Phổ lỗ sĩ mặc lòng, chớ cái sự tấn bộ của họ như nước trên đó vỡ kia cũng không chối đâu cho đặng. Từ số 7 ghế trong kỳ tuyển cử hồi năm 1928, mà nay họ đã nhảy lên đến số 162, như thế thì cái sự « bạo thắng » ấy của họ thật là đáng lo hết sức.

Không nói cũng đủ rõ rằng đảng ấy ngày nay là một sức mạnh, một « nguyên động lực » ở chốn nghị trường Pổ lỗ sĩ. Cái nguyên động lực ấy sao sao cũng sẽ có ảnh hưởng đến cả trường chánh trị chung của Đức quốc. Lại còn một đầu đường tâm khác, là đảng cộng sản trước kia chỉ có 48 ghế, mà nay được tăng lên 57 rồi.

Tỉnh-thế nghị-trường Phổ lỗ sĩ là như vậy, thật cũng khó đoán coi tòa nội các Phổ lỗ sĩ sẽ về đảng nào ?

Muốn lập tòa nội-các được, thì phải có một đại đa số, ít nữa 212 lá thăm. Nhưng phái hữu cực-đoan, 162 nghị-viên về đảng Hitler và 31 nghị-viên về đảng Quốc-gia, hiệp cộng lại chỉ có 193, cho có gia thêm 7 lá thăm của 7 ông nghị đảng Dân-chúng đi nữa, cũng chỉ được có 200 mà thôi, vậy thì làm sao mà chống được 222 lá thăm của mấy ông nghị các đảng kia. Thế ấy, thì cũng khó lòng có một tòa nội-các hữu phái lập ra được.

Nhưng phe « dân chủ liên đoàn » (*coalition démocratique*), là phe đã bảo-hộ tòa nội-các đương thời ở liên bang Phổ-lỗ-sĩ của Otto Braun, cũng khó thế ngồi vững, vì gộp 93 ông nghị Xã-hội, 67 ông nghị Thiên-chúa giáo và 2 ông nghị Dân-chủ, cộng cả lại chỉ có 162 mà thôi. Dầu cho năm sáu đảng nhỏ nhỏ có ngã theo phe nầy hoặc phe kia đi nữa, phe nào cũng không có thể có đủ đại đa số mà lập thành một tòa nội các hiệp tác (*ministère de coalition*) cho được ! Nếu phe Thiên-chúa giáo Trung-ương (67 nghị-viên) chịu theo đảng Hitler thời mới có thể lập tòa nội-các đảng. Song le đến đó là đầu khó khăn, vì đảng ấy họ có chủ-nghĩa có qui củ, và có chương trình riêng, hễ tòa nội-các nào có chịu nhận chương trình của họ thì họ mới chịu giúp.

(*Coi qua trương sáu*)

Chuyện thị phi

Tại sao người ta nói quan trường thế nọ thế kia ?

Gần đây, nghe đư-luận nhiều người, mình đều có ý buồn rầu cho ngàn tất cả quan-trường của mình vì những chuyện bất-mãn thế nọ, bất-lợi thế kia. Rất đỗi có người vì như thở cây đã mục mát rồi, phải kiếm thứ khác thế vào mới đặng.

Tôi tưởng mình chẳng nên vơ đũa cả nắm. Cứ nghĩ trong đời, nghề nghiệp gì, hạng người nào, cũng có kẻ dở người hay, thì cái hạng làm cha mẹ dân kia cũng vậy. Ngoài mấy chú tham-ô ác-độc ra, chẳng có những ông chánh-trực thông-minh, ở với dân rất nhân hậu, xử kiện cán rất sáng suốt, ta cũng nên biết mới phải.

Cách đây không lâu, tôi nhớ coi một tờ báo bên tây, thuật chuyện cách xử kiện khôn khéo của một vị quan thanh-liêm của ta, như vầy :

Ba chủ đàn ông, đem một chị thiếu-nữ nhan sắc tới của quan, vì chủ nào cũng tự nhận rằng mình là chồng của chị nọ. Không biết là ở trong có cái tình-thế éo-le khó nói thế nào, mà có ai chẳng dám nói ngay rằng ai là người thương của mình ; lại cũng không có hòn thơ hòn thủ gì làm chứng cả. Bởi thế phải kiện.

Gặp bối hoài không ra mành mối, ông quan ta bèn sanh một kế, y như chuyện vua Salomon xử kiện ngày xưa, làm bộ thét mắng rằng :

— Con đàn bà đó là làm cho ba đứa bay tranh đánh lôi thôi như thế, để tao giết ! quách nó đi là êm.

Rồi ông cho có 3 cường thước mé, bắt lính nhơn-sự, khôn như chết thôi.

Thằng thứ nhứt nói nó muốn con nọ là muốn cho sống kia, chớ chết rồi thì nó không thèm. Thằng thứ hai thì xin hết kiện. Chỉ có thằng thứ ba thấy vậy thì khóc lóc, xin đem xác về chôn. Hiểu giờ ông quan biểu rõ sự-tình rồi : « Thôi, phải mấy là chồng con đó rồi, vì mấy không chết đâu. » Nói đoạn ông cho thước giải mà, cho có ở lính dây đi và «đánh đòn».

Thật là cách xử hay chớ ! Tôi bèn thuật chuyện nầy ra, rồi nói : « Phải chi gặp tay một chủ quan tham-ô, thì ba tên đàn ông kia, đứa nào lấy tiền nhiều hơn tức thì con kia là *vợ* của đứa ấy. »

Chuyện nầy cũng giống như vụ kiện cây đủ mà chính mẫu tôi thấy xử. Một gốc đủ mới hai anh đánh nhau là của mình, phải đem vô huyện. Quan huyện bèn rõ bề ngay cây đủ làm hai. Anh có cây đủ thiệt coi bộ nhân nhó thương tiếc ; còn anh tham tâm nhìn bậy kia, thì tươi cười đi ra, chắc anh ta nghĩ rằng mình không lấy được, thì là bề gãy như thế cũng *sướng*. Quan huyện ngồi theo, liền sai lính nắm cổ lại, bắt thường cây đủ cho anh nọ.

Xem hai chuyện trên nầy, thiệt trong quan-trường ta cũng lắm ông có bụng thanh-liêm, có tài xử-đoán lắm chớ phải, ở đời bên tham-nhũng cả đâu.

Thanh-nhũng đó là như chuyện ông quan dưới đây, tôi tưởng rằng ai cũng phải gồm ghiếc.

Hứa nọ đang đi xe trên đường làng kia, thấy con heo ăn lên lề đường, chủ tham quan ta liền nghĩ ra cách ăn tiền. Lão đòi cho xã làng ấy ra, nói nếu để quyết rằng làng chủ có nên rượu lận. Chủ nầy kêu oan, thì lão nói : « Ta thấy bụng con heo, biết nó có ăn bã rượu, thì mới ra coi. Nếu trong làng không nấu rượu lậu, thì heo có bắt đâu mà ăn ?» Chả xả ta sự thật chớ, vì biết đâu chừng trong bụng con heo ta thế nào, rốt cuộc lẽ quan là chực, ngài bỏ qua cho.

Giỏi không ? Thiệt là bảy đặt ra mà ăn tiền, không biết ông nầy sau chết xuống âm-phủ Diêm-vương sẽ hành phạt ra thế nào ?

Ngày nay nếu ai than phiền quan-trường là tại cái thứ như vậy đó. N-C

Hai bức điện-tín mạo

Hội Cứu-tế Nạn dân định gởi tiền cứu-cấp ra Trung-kỳ

Theo như tin báo nầy đã đăng, chiều hôm qua, hội Nam-kỳ Cứu-tế Nạn dân đã nhóm lại để bàn lại việc cứu-tế đồng bào bị nạn ở miền Nam Trung-kỳ, vì có một bức điện-văn và một bức thơ của bốn ông dân-biểu ở Phan-thiết gởi về không nhận nhận hai bức điện-văn đánh vô phản kháng việc ủy-phái ông Nguyễn-đức-Nhuận đi quan sát ở Trung-kỳ.

Bởi thế nên hội định lên bàn lại với quan Thống-đốc Nam-kỳ xin điều tra cho ra đứa mạo nhận danh hiệu người làm cho việc cứu tế bị vỡ lở nầy, mà trừng phạt theo luật và luôn dịp bàn đến việc xuất ra 3.000$ của hội, mua gạo gởi ra phân phát cho dân đúng.

Thiệt là một điều may mắn cho dân bị nạn đương chờ cứu, còn bức điện văn thiệt của bốn ông dân biểu bao giờ Hội Cứu-tế làm biên bản xong, sẽ gởi đăng ở các báo.

■ ■ ■

Tiền quyên giúp nạn-dân bị bão ở miền Nam Trung-kỳ

Ông Hội-trưởng hội « Nam-kỳ Cứu-tế nạn-dân » vừa rồi có tiếp được số bạc ba đồng ($3.00) của ông Nguyễn-đức-Nhuận, chủ nhiệm báo « Pháp-nữ Tân-văn » đo nơi cửa một cô nữ học-sanh ở Saigon (không để thiệt danh) gởi đến quyên giúp nạn-dân bị bão ở miền Nam Trung-kỳ.

Vậy bổn-báo xin thay thơ lời ban Trị-sự hội Cứu-tế và đồng bào bị nạn để lời cảm-tạ lòng từ-thiện của cô nữ học-sanh đó.

Cụ Thái-văn-Toàn ngợi khen thủy-thủ tàu « Georges Philippar »

Tàu *Général Voyron* đã chở 356 hành khách thoát nạn tàu *Philippar* về đến bến Marseille từ bữa 2 Juin. Trong số đó có cụ Hộ-bộ Thượng-thơ Thái-văn-Toàn nhà ta.

Khi tàu vừa cập bến, thiên hạ đua nhau xuống coi và han hỏi 356 vị sống sót kia lăng xăng. Tôi nghiệp, lúc tàu bị nạn, ai nấy đều lo « trối chết » có rảnh đâu mà nghĩ đến sự quần áo tiền của bỏi vậy thấy cách ăn mặc của hành khách thật là lạ thường. Đàn bà thì mặc đồ đàn ông, còn thầy thì (thoát nạn) thì đội mũ ni người Mạch, thấy mà tức cười nôn ruột.

Quan cai tàu *Philippar* là M. Vicq cũng vẽ chuyện nầy. Người ta hỏi, ông cũng nói nguyên nhơn tàu chảy rất là bí mật, chính ông không biết vì sao.

Viên phóng-sự của sở Điện-tín *Havas* có xuống tàu *Général Voyron* hỏi chuyện nhiều người hành-khách thoát nạn. Vị ấy có gặp quan thượng Thái-văn-Toàn. Cụ Thái ta thuật chuyện lại tình-trạng ở tàu *Philippar* trong cái đêm ghê gớm ấy. Cụ rất khen ngợi các quan-chức trong tàu cũng là thủy-thủ, đều tỏ lòng can-đảm và tinh-tào khác thường.

Cụ có tỏ lời cảm ơn ông Lacaze là nghị-trưởng phòng Thương-mãi Saigon hiện giờ ở Pháp, có xuống tàu *Voyron* đón cụ. Và cụ định ninh đặp vị thông tin Havas tuyên bố sự tận tình tận-lực của đám thủy thủ *Philippar* trong khi cứu vớt hành khách.

Vụ ăn cắp của Thánh thần

Kẻ ăn cắp xin thế đất cho hội, nhưng hội chưa nhứt định nhận. Rồi đây hội tính làm sao ?

Vụ ăn cắp ở trong Làng-ông, tướng kết-liễu rồi, tưa vẫn chưa Xin nhắc sơ lại nguyên ủy.

Bổng bảo ta lập thành hội Thượng-công Quý-tế để trông nom việc cúng tế tuần tiết và sửa sang miếu vỏ trong Làng-ông. Hội ấy mỗi năm cho mướn ruộng và mướn phố được khá tiền mà của thiên hạ quyên cúng vào cũng nhiều lắm. Mai-văn-Lâm làm việc tại tòa Bố Gadinh, làm thủ-quỹ cho hội, tưởng lấy của thần thánh nhiều ít, ngài không biết đó là đâu, nên chỉ anh ta ăn cắp đâu lối 4000$ để chơi bời làm bậnh, hay là sắm đất tạo nhà không biết.

Bảy giờ việc đổ bể ra, tên ăn cắp xin lấy ruộng đất của mình mà thế cho hội, để lúc nào ra có tiền thì chuộc, hay hội bán đi lấy số tiền chăm vào khoản mà ra đã ăn cắp đó.

Mấy bữa trước tưởng là hội chịu nhận việc thế đất ấy cho êm. Nhưng vì có nhiều người trong hội phản đối việc đó, nên chỉ nay nghe tin rằng hội không chịu nhận, và nay mai sẽ nhóm đại hội đồng, để cho tất cả hội viên bàn tính xử trí với tên ăn cắp ra sao ?

Chúng tôi thiết tưởng hội không nhận thế đất là phải. Vì lúc Mai-văn-Lâm ăn cắp tiền trong tủ sắt của ông, là lấy tiền thật, không là bạc giấy nhà bàng, thì chắc là bạc đồng sáng bóng, thế mà bảy giờ ra đem đất của ra mà thường, ấy là đem thường bằng của giả. Lấy tiền thật trả của giả ai nghe?

Thiệt vậy, ai cũng biết lúc nầy đất không có giá. Miếng đất đáng giá năm mươi ngàn đồng lúc trước bây giờ chỉ đáng mấy trăm mà thôi. Ruộng đất của Mai-v-Lâm thế cho hội đó, tính theo giá lúc nào ? Nếu và tính theo giá mấy năm trước, thì bây giờ hội làm sao bán cho được đủ 4000$. Hay là và thế đó, rồi sau kiếm tiền trả, nhưng nếu sau và không trả được rồi hội có thể nào bắn đặng lấy lại số tiền đã mất đó không ? Huống chi ruộng đất lúc nầy nếu có giá, thì và đã có thể bán đặng thường cho hội, nhưng chỉ vì là khó giá và khó bán, nên và mới đem thế cho hội đó. Tế ra đã gian lại ngoan, chắc hội không chịu cái nước thiệt thòi như thế.

Vụ ăn cắp của thần thánh nầy, ai cũng tưởng rằng pháp-luật nên can-thiệp vào, như những vụ trộm cắp và xài thâm khác vậy. Thần thánh là sự quan-hệ tới việc tin ngưỡng của người ta, thế mà tiền của thần thánh, có kẻ cả gan ăn cắp, thì đáng lý nó còn phạm tội nặng hơn là tội ăn cắp thường nữa.

Trong Làng ông còn có nhiều kẻ gian-tham lợi-dụng khác nữa, tôi sẽ chỉ vạch ra, để bày tỏ rằng không nên để cho một nơi tin-ngưỡng có cái tình-tệ như bây giờ được nữa. Hội-viên trong hội Thượng-công Quý-tế, nam nữ tín đồ công là các nhà đương-quyền, phải để mắt tới, dặng sửa sang lại cách nào mới được. Có lý nào chỗ thờ tự thiêng liêng, quan-hệ tới vấn-đề tín-ngưỡng tôn-giáo của phần đông người, lại để cho những kẻ gian-tham lợi-dụng, hoặc xen vào trong, hoặc dựa vào thánh, làm mấy chuyện phi-pháp và bất lương, mà người ta cứ nhắm mắt, nín lặt bỏ qua sao ?

A. D.

PHÁP-LUẬT RIÊNG CỦA DÂN TÂU

ĐÀN BÀ NGOẠI TÌNH, BỊ CẮT VỨ RỒI THẢ XUỐNG SÔNG

Các nước văn-minh ngày nay, nước nào cũng có pháp-luật, có tòa án, để trừng trị những người có tội. Song thấy nhiều nơi, dân còn giữ một đôi cái tục riêng, để tự mình trị lấy người có tội, chớ không cần có pháp-luật nhà nước can-thiệp vào gì cả.

Như ở Mỹ-châu, thử nhứt là khi người đa đem phạm tội gì nặng, đại-khái như là hãm-dâm người đàn bà đa tráng, tức thời công-chúng đa trăng xúm nhau lại đánh giết tên tội nhơn đó liền. Có khi họ treo lên nhánh cây mà đốt nữa. Cách hành-hình ấy gọi là *Lynchage*, nhiều lúc họ đông lắm cách thật là thâm-khốc.

Bên Tàu cũng vậy tuy 20 năm nay trong nước đã sửa sang pháp luật gần được hẳn hòi, nhưng vậy mà nhiều khi dân cũng vẫn còn tự xử lấy kẻ có tội. Nhứt là tội gian-dâm ngoại tình, mà họ bắt được là xử hình rất nặng. Cũng như cái tục « cạo ót bôi vôi, thả bè trôi sông », mà ở một vài nơi thôn giả ra xuôi trong xứ ta còn dùng vậy.

Hằng ngày xem các báo Tàu trong mục thời sự vật ở các tỉnh, đôi lúc lại thấy có những kẻ phạm tội gian dâm, bị công chúng bắt được, hoặc trói rồi bỏ vô một cái, gọi là lồng xuống sông, hoặc họp hội-đồng riêng với nhau rồi dùng đủ cách hành tội cho đến chết, để mong làm gương cho kẻ khác, các quan địa phương không hề có can thiệp đến.

Mới đây mục có báo Tây Thương-hải có thuật chuyện một buổi đi xem xét vụ án ngoại tình ở nước Tàu, như vầy :

Cách độ ba tháng nay, tôi (lời nhà viết báo Tây nói) nhơn có việc qua mộ thị trấn thuộc tỉnh Quảng-đông. Lúc đó trời đã tối, tôi đương ở trong nhà trọ, bỗng nghe thấy ở ngoài đường có tiếng kêu khóc rất thảm thiết. Tôi ngạc-nhiên, hỏi người chủ nhà, thì và nói rằng : « Đó là kẻ bị đem đi hành tội ». Rồi và thuật lại đầu đuôi là có một người đàn ông trong tỉnh nầy vừa xin được vợ quan trên, đem xử tử vợ mình với tên gian phu vì tội gian-thông với nhau. Cả hai người bị tội nầy đều trói vào cây cột ở giữa chợ, từ sáng bữa đó, để đợi sáng ngày mai sẽ hành-hình.

Theo lời yêu cầu của tôi, ông chủ nhà bèn đưa tôi đi xem.

Hai người khốn nạn ấy bị trói thúc kế hai tay ra đằng sau, trước mặt thì cắm những bó đuốc lửa cháy ngùn ngụt, khói lạt vào mặt, nước mắt, nước mũi chảy ròng ròng. Trên mình thì những dấu roi đánh còn có lằn, máu đọng ngang dọc lim đen. Người đàn ông hình như đau đớn quá chịu không nổi, hai hàm răng rít lại, còn người đàn bà thì rên rỉ rất thảm thiết. Gần chỗ trước mặt hai người bị trói, người chồng của người đàn bà đứng đó, nét mặt tự nhiên như thường. Chàng ta đứng đó từ sáng đến giờ, cặp mắt đăm đăm nhìn vào chị vợ và người bạn.

Sáng hôm sau, người ở miền đó kéo tới xem hành hình đông lắm.

Nào gươm, nào dao, chất thành đống gần cao hai người. Không nói đương chú cái phút cuối cùng kia, người chồng đứng sừng đó, miệng cười chúm chím.

Rồi đó tên giám-sát bắt người đàn bà bảo chia ngực ra, nó cầm dao thẩu một cái vô quăng ngay xuống đất. Người đàn bà kêu lên, nghe rất thảm thương, còn người chồng đứng xem, trong miệng đương nhai một vật gì, không rõ.

Tên giám - sát lại thẩu luôn một cái vô nữa ; lần nầy người đàn bà không kêu nữa, hai cái môi mím lại.

Đoạn anh giám - sát bước lại gần đến người đàn ông, chỉ trong chớp mắt là lưỡi dao sáng lóa đã chém đầu người kia rơi xuống đất.

Trên mặt người chồng, tôi thấy gì? cũng còn lộ vẻ tươi tỉnh đáng ghét sự !..

Hành hình xong rồi, tên giám sát và mấy người phụ việc đem hai cái thây chết bỏ xuống cái bè đã kết sẵn ở gần bờ sông đó.

Người chồng bấy giờ mới nói :

— Cho chúng bây ôm nhau mà chết, ôm nhau đến đời đời kiếp kiếp cùng chưa thôi.

Đứng nhìn hai cái thây một hồi, người chồng bèn dơ chưn đẩy cái bè một cái, rồi nước sông ầy lôi cuốn đi... Ghê thay...

S. H.

Hãy đọc tiểu-thuyết

Hồn máu bỗ rơi

Nội-các Herriot thành-lập

Theo tin A.R.I.P. sáng nay, ông Herriot đã vưng lịnh tổng chống Lebrun tổ chức nội các, có lẽ nội-các sẽ thành lập như vầy

Thủ tướng kiêm ngoại giao	Herriot
Nội vụ	Renoult
Binh bộ	Chautemps
Hải quân	Paul Boncour
Hàng không	Georges Leygue
Tài chánh	Palat
Công nhơn	Germain Martin
Học bộ	Palmade
Công tác	Stieg
Canh nông	Queuille
Thuộc địa	Gardey
Lao động	Serraut
Thương thuyền	Dalimier
Vệ sanh	Monzie
Thương mãi	Jus in Godart
Hậu chánh	Julien Durand
Hậu trí	Georges Bonnet (chưa có người)

■ ■ ■

Cũng tin sáng nay, nói ông Boulisson được tái-cử nghị-trưởng Hạ-nghị-viện do 504 thâm trong số 554 thâm.

Ông Jeannenney đắc-cử nghị-trưởng Tượng-nghị-viện do 225 trong 245 thâm.

12 đồng bào sống sót về ngàn tàu Philippar đã về tới Saigon

Bữa kia, tàu *André Lebon* ở tây qua có chở về Saigon cả thảy 110 người sống sót ở tàu tàu *Philippar* cháy ở Hồng-hải thuở trước.

Trong số đó có 98 người Tàu, 12 đồng bào Việt nam ta.

Đêm anh em số 3 gặt nầy làm bồi và làm thợ mộc, thợ nguội ở dưới tàu. Lúc tàu cháy thì anh em được cuiếc tàu Nga cứu vớt, rồi sang qua tàu *André Lebon* mà về đây.

Thường là làm mồi cho cá mập ở Hồng-hải rồi, ai đó của được trở về thấy non sông tổ-quốc, thật là khôn xiết vui mừng. Bởi vậy bữa kia, lúc tàu *André Lebon* tới bến Saigon, người ta thấy anh em có vẻ hân hoan lắm.

TẠI RẠP HÁT TÂY SAIGON

ĐÊM THỨ BẢY 4 JUIN

Bà Dầu Amiel cùng một ít người tử tâm có tổ chức cuộc hát giúp nạn bão-tố ở Trung-kỳ. — Ngoài việc ca hát Tây, Tau, Annam đủ điệu, còn làm trò vui không sao kể xiết.

Thảm trạng của đồng-bào miền Nam xứ Trung-kỳ hiện đương trải qua khách ngoại bang nghe đến còn cảm động thay, có người đã ra tay tế-độ, huống chi mình là người một nòi giống.

Vậy mau mau mua lấy vé hát để tỏ chút nhiệt tâm với kẻ lâm nạn.

Sự giả mạo tránh chẳng khỏi vòng pháp-luật

Bản dược-phòng rất dày công chế ra thứ thuốc cam tích tăng cho trẻ con và cầu chúng tại tòa Saigon. Gần đây có nhiều người bày ra một thứ cam tích tăng cũng giống y như của bổn-đường bán mà thủ lợi, ấy lạ một sự thiệt hại cho sanh mạng và hư danh giá của bổn-đường. Đã bắt đặng một người giả mạo thứ thuốc ấy và tòa Saigon đã xử một cách rất nặng nề, mới đây lại bắt đặng hiệu Tùng-Thọ Đường ở Đức-hòa cũng chuyên một nghề làm thuốc cam-tích giả mà thủ lợi. Tòa Saigon mới vừa phạt nữa và đã xử hết 6 tháng tù, và bồi thường vì sự thiệt hại cho bổn-đường rất nặng nề hiện thời còn đang ở tù tại khám lớn Saigon. Ấy vậy sự gian giả không thể nào tránh khỏi vòng pháp luật đặng. Từ đây về sau nếu ai còn giả mạo thuốc của bổn-đường đầu thế nào bổn đường cũng kiện cho đến cùng chớ không tha, và xin mấy ông làm thuốc giả mạo, nên ăn năn lấy. Nhơn điệp ấy bổn dược-phòng có lời bố cáo cho lục-châu hay rằng nếu có mua thuốc cam tích tăng của bổn-đường phải coi cho kỹ hiệu con bươm bướm và có một cái hình nơi góc tay trái mới là thứ thiệt.

Tiệm chánh : **Đại-Quan Dược-phòng. 27 đường Tổng-đốc-Phương. CHOLON**

Chi ngánh : **47 Phố hàng đường Hanoi, và mấy tiệm thuốc bắc đều có bán.**

Tuân-Lễ Nón-Rơm

Nhà buôn **Nguyễn-văn-Trân Saigon 94-96 Boulevard Bonard**, *mới bày ra mới kiểu bán đắc-bức, nên dễ ý, vì người mua có lợi lắm.*

Mỗi tháng dọn trước nhà 2 ngày, một mùa hàng nón mà mới lại nhiều đặng giá rẻ, nhiều khi rẻ phân mấy giá tiền.

Kể từ ngày thứ bảy **4 Juin 1932**, *thì khởi sự bán kiểu đặc-biệt đó, tới ngày thứ bảy* **11 Juin 1932** *thì hết.*

Nón rơm **Panama-Francia**, *trước kia giá* **4 $** *và* **4 $ 50** *một cái ; nay trong tuần lễ đặc-biệt, rẻ có* **2 $ 80** *và* **3 $** *một cái mà thôi.*

Nón mới tinh hảo : xin mời lại xem.

GARAGE

Nam Hiệp Thanh

265, Bd GALLIÉNI — SAIGON

Téléphone n° 678

SỬA MÁY—ĐỒNG THÙNG
LẶP NỒI VÀ SƠN XE HƠI
CÔNG VIỆC LÀM CẨN-THẬN
GIÁ CẢ TÍNH RẤT HẠ
Chủ nhơn : Đinh-văn-Hoạt
Entrepreneur à SAIGON

Bồn tiệm

Lãnh biệt-quyền bán tại bổn-xứ hết thảy các món đồ chụp hình hiệu

AGFA

là « mạc » tốt nhứt trong hoàng-cầu

PHOTO KHANH KY
84 Boulevard Bonnard
SAIGON

181, Thợ Annam

Tiệm sửa đồng hồ danh tiếng thuở nay. Trước ở 31 Sabourain là tiệm NAM-VIỆT THÂN-TRUNG nay đã dời lại 181 *Rue d'Espagne*, mới thêm thợ công việc làm rất lẹ, có bảo-kê chắc chắn khỏi nói qui vị đã rõ, có sửa viết vận mực. Máy hát, máy viết, khắc dấu đồng, mộ bia cẩm thạch, làm chân liền kiểu kiểm thời.

Nam Việt Thân Trung

181, Rue d'ESPAGNE SAIGON

BẢO HIỂM THUỐC HO

CỨU KHÁI HOÀN Trị các chứng ho nóng ho lạnh hồi ra máu ho tắc tiếng ho lâu mau dung thuốc nầy thấy hay như thần

Mỗi ve giá là 0.60
12 ve giá là 6.00

Cách dùng có chỉ rõ trong toa mandat gởi cho Mr HÀ TRỌNG VAN-HỒI-XUÂN DƯỢC PHÒNG
N°25 Rue SCHREDER (Chợ mới) SAIGON

TRỊ BỊNH CON MẮT
Y-KHOA TẤN-SĨ

Ng. v. Tân

DOCTEUR EN MÉDECINE
Interne des Hôpitaux de Marseille — Membre de la Société Française d'Ophtalmologie de Paris

Chuyên môn trị đủ các bịnh con mắt như lá mắt cá, cườm chẳng nước mắt, lột lẹ, mù (mù lâu năm trị được).

Có nhà phòng khám bịnh có nhà điều dưỡng cho người đau nặng hay là ở xa lắm.

Đời phòng khám bịnh lại đường Aviateur Roland Garros số 51 (nr 51, rue Aviateur Roland Garros) phía sau chợ mới Saigon.

Buổi mới từ 9 giờ tới 11 giờ.
Chiều từ 3 giờ tới 6 giờ.

Bước đi hay là hơn giờ trước đặng được.

Tại đây có bán Sâm Nhung Quế Yến đồ thiệt giá thiệt

Đông Ban Khách Sạng

75, 79, Đường Tổng-đốc-Phương
CHOLON

Xin mời qui khách Lục-châu Muốn cho yên giấc đến phòng Đông-Ban, Đông-Ban khách-sạng tiếng đồn. Phòng thì rộng rãi có bồi dọn sạch. Vì nào muốn ở lâu dài giá phòng bớt xuống được vài phần tram

PHỤNG và HIỆP
Kính thỉnh

Y-KHOA TẤN-SĨ

TRẦN-VĂN-ĐỐC

CHUYÊN TRỊ BỊNH CON NÍT
91, ĐƯỜNG VERDUN -:- SAIGON

GIỜ COI MẠCH { Sớm mai từ 9 giờ tới 11 giờ
Buổi chiều từ 3 giờ tới 5 giờ

Cũng có đi chữa bịnh tại nhà nếu thân chủ nào đến rước

Saigon-Cholon

Không phải sét đánh

Số trước, bổn báo có đăng tin nói là trận mưa buổi chiều ngày 31 Mai có sét đánh nhiều nơi, như một cái nhà ở gần nhà thương thì Tandinh kia, cũng bị nạn ấy. Nay rõ ra thì nhà ấy không phải labi sét đánh mà là vì bão ấy trời mưa lớn lại có gió to, nên cái cây lớn ở gần nhà ấy ngã đè, chớ không phải là bị sét đánh.

Thật là gian hùng

Ngày 31-5-32, lối hai giờ biểu, tại cửa phố số 5 đường Jean Eudel là tiệm quả ni có xảy ra một vụ ăn cắp. Nguyễn là tiệm ấy tánh của M. Ngọc 3 mươi đồ, làm sao mất hết một cái sơ-mi. Người chủ tiệm có chiếu làm bản mất ba hôm lại 3 ngày sau nên kiếm không đang thì mựa cái khác M. Ngọc thất tình cũng cẩn thận, bằng bằng chứng nói trắng chi ra như M. Ngọc trên kia.

ve, đến ngày hôm là ngày 31-5-32.

M. Ngọc lại lấy đồ thầy cái sơ-mi mà lạ, nên không chiếu nhận cái sơ-mi rách và cũ mèm ấy.

Người chủ tiệm kia bèn buông lời lỗ mãng lại còn thách đi thưa kiện. M. Ngọc nghe lời lỗ mãng như vậy bèn nói phải quấy, mà người chủ tiệm kia, còn đăng những lời lỗ mãng nữa. Hai đang cãi cọ thì chủ tiệm cun tay thoi M. Ngọc, mong đâu có người coi kiệp không thì M. Ngọc phải bị ít thoi rồi.

Trể lòng M. Ngọc lại bắt Khánh Hòa thưa, thì thấy mười Quân mới rằng hai bắt không có luật rõ ràng ? ? ? Vậy đang lại tòa tập tung mà khai ? ?.

Nghe nói tiệm nầy thường thường dung miếng ấy, thật là gian hùng quá.

Vậy tôi có mấy lời cho ai có bỏ đồ cho tiệm nầy qúat thì phải bằng hàng chứng nói trắng chi ra như M. Ngọc trên kia.

Ng thị Mỹ

Cảo tính

GIADINH

Các con đường đều ngập nước

Mùa mưa đã tới, mấy hôm nay có mưa trận mưa to, có nhiều con đường bị ngập nước, gần trung mùa nhà người là ở bên đường Xét ra nước mưa mà lên ngập đường sá như vậy là việc công ích các đường mương đều bị nghẹt.

Vậy mong sao sở trường tiền tra tính cho những kẻ đi sửa trường phải cào sói mấy cái trường mương và các cống cho hông để nước dễ chảy. Đường mới bị đau ra, chính con đường lớn trước sở sau đám mà cũng bị ngập nước, các cống đọc theo trường ấy bị nghẹt hết.

TANAN

Trả lời bài mở miệng đã có hơi tiên

Số bão ngày 28 Mai, bổn báo có đăng bài tác giả Công-dân, mà chuyện M. Bến ở Nhựt-Ninh có giết hai cho làng trong lẽ cầu ao mà bắt khán tang, bị ông cai trưong-cả Bùi đức An bắt phép. Trong bài có câu Nên tôi con trưong chức thì 10 đồng tộ ông không them.

Nay tiếp được bài của ông Bùi-đức-An xin cải chánh lại, nhưng mà ông qua dài, không chỗ đăng nổi được, vậy bổn báo xin nói tóm lại lời của ông lại như vậy : Tôi trưởng rằng chu chi M. Bến không biết mà bắt khán lo thì thôi hơ còn chu nói rằng đã biết nhiều mà còn bắt khán tang, thì trên không trường linh thân dưới không theo ý phần đông ba tánh bị vẫn chu có đi cùng nam người đông đi nữa, theo ý tôi trong hương chức cũng không ưa.

Mỗi bên nói mỗi khác không biết bên nào nhứt, vậy thời xin để ông chánh ở Nhựt-Ninh phân luận.

VINHLONG

Hai làng nhập lại làm một

Có nghị định quan thông-đốc Nam-kỳ sắp nhập hai làng Tân-giai và Tân-hanh thuộc về tổng Bình-An, lại làm một làng mà lấy tên là Tân-An.

BENTRE

Giả linh kin lấy tiền của bọn chân bô

Hôm 25 Mai rồi, có ba bốn đứa chạn ba ở Giồn-Keo, cùng nhau ngồi đánh bài. Lúc bảy giờ có lối người ngồi chung một cái xe máy ở đâu kia chạy lại, thấy bọn chân trân đương đánh bài, bèn nhảy xuống tự xưng là linh kín mà bắt chúng nó, rồi dắt lên nhảy lên xe máy nông mất.

Nhưng chúng nó cho hai tên linh kín giả ấy, là một đứa đưa trong ba đứa chạn trân ấy biết mặt, là tên Bảy và Vinh ở Khánh-thành Tân Minh-đạo nên rõ nhau ở thưa.

Qua ngày bà con tên Bảy bắt gặp quân con tên Vinh thì còn cao bay xa chạy, nhưng thế nào nó cũng bị bắt mà mất.

HUNG-YÊN

Thi cây bằng cây cải lương

Hôm 13 tháng 5 tây mới rồi, Đông-dương Tuc - mê cục tổ - chức một cuộc thi cây bằng cây cải lương tại phố Khoai - châu tỉnh Hưng-yên có quan Chánh công sứ Belebet đến chủ tọa Cuộc thi mà được mọi mãn lắm. Tất cả các quan phủ huyện đều đến chứng kiến. Các kẻ hào đến xem và những thư cây đến dự thi rất đông đến nhứt thanh hoan nghênh cây cải lương của Đông-dương Tuc mê cục vì cây nầy dễ cay và tốt lắm. Các quan tổ chức ra cuộc thi nầy thấy người đến dự đưa đông vừa cây khéo, nên có phát thêm nhiều phần thưởng.

Đến ngày 25 tháng năm tây nầy, sẽ mở thêm một cuộc thi tại huyện Tiên-lữ tỉnh Hưng-yên và một cuộc huyện Vũ Liên tỉnh Thái-bình.

Về việc thuế ở Trung-kỳ

Có mấy tờ báo đã đăng những lời không đúng về việc thuế ở Trung-kỳ.

Hồ-ngọ-Sung

Thầy coi tướng và chỉ tay.

55 nhà 35 Đại-lộ Gallieni Saigon

MỘT CƠ-HỘI TỐT

Vì gấp đi nên muốn bán lại một xưởng nhỏ, có vài chục cái xe kéo và đồ đồ phụ-tùng. Xe còn mới mà giá tính thật rẻ. Thật là một dịp rất may cho người muốn mua.

Do nơi báo quán.

AUX AMATEURS DE PING-PONG

Tại Tam-kỳ Khách-lầu phòng 31 ở đường Bourdais số 167 có bàn đánh Ping-Pong.

Quí vị nào muốn chơi xin mời lại có sẵn sàng.

Huỳnh-văn-Cảnh
Kính mời

LỜI RAO

Phố mới sửa lại rộng rãi và sạch sẽ giá thật rẻ. Từ 18p sắp lên. Xin do nơi nhà hội Vạn-quốc Tiết-Kiệm số 26 đường Chaignean Saigon.

CẦN KIẾP

Cần dùng gấp một người Annam đứng đắng để giúp việc làm ăn có đông thế chưng. Do nơi C. I. D. 175 đường P. Blanchy Saigon.

MUỐN ĐƯỢC TIỆN LỢI

Vì mùa mưa nầy, qui vị nên sắm một cái xe kéo hoặc mốt cái áo mưa. Áo tốt, hàng kiểu, may khéo. Giá từ: 1$5 (trước 2$8) cho đến 7$ (trước 15$).

Xe đủ đồ phụ-tùng, trước 180$ nay sụt còn phân nửa.

Đông-hòa-Lợi
69 Tổng-đốc-Phương CHOLON

MỚI IN RỒI

Tôi học nói tiếng Quảng-đông 1 mình trọn bộ 2 cuốn 1$00 ở xa 1$30, sách dạy nấu ăn annam, làm bánh, mức in lại kỹ 3e có sửa rất kỹ 0$60 ở xa 0$80. Thất kiếm thập tam hiệp trọn bộ 27 cuốn : 2$70 ở xa 3$05.

Tín-Đức-Thư-Xã
37-38, rue Sabourain Saigon

CHO HAY

Ông thầy thuốc Phạm-văn-Thuần ở đường Colonel Grimaud số nhà 63 (sau gare xe điện Cumac) đi hướng gió Dalat mới về nên cho qui ông qui bà hay.

MUỐN BÁN

Mỗi sở trồng trầu có hoạt lợi mỗi tháng từ năm tới sáu trăm đồng. Giá rẻ lắm.

Do nơi báo quán.

Theo như những tin đồn lan ra thì năm nay có vàng thơm Đang như thế thì thật là khoan lắng vô sự thất mất hai mươi cái ? Thất ra thì thế nầy Trước hết không phải chính là khoản thu mua là khoản tiền ngoại phụ, tiền ấy đã định từ năm 1930.

Sau nữa là sanh với năm 1931 khoản tiền ngoại phụ ấy không nhiều là đã đăng lên đâu, trái lại trong năm 1932, tính đã đóng rồi thì đã quên đi. Trừ ra tỉnh Phan Thiết cho vàng lên có hai phần trăm, còn các tỉnh khác thì đều giảm đi cả mà cũng nữa thì cũng vẫn như các năm trước mà thôi. Và lại có hai tính khoản tiền ngoại phụ nam nay đã bãi hẳn đi rồi.

GIA-CHÁNH

Sách nầy chia làm 4 phần :
PHẦN THỨ NHỨT. — Chỉ cách nấu hơn một trăm món ăn thường. — 20 món đồ bánh, 31 món đồ chay.
PHẦN THỨ NHÌ. — Chỉ cách làm 80 món bánh và 80 món mứt.
PHẦN THỨ BA. — Bàn về cách sắp đặt cỗ bàn, việc ăn uống cách chưng dọn, cách tiếp đãi vân vân.
PHẦN THỨ TƯ. — Phụ thêm mục gia-đình thường-thức để giúp chị em việc vặt-vạnh trong nhà.
Sách in giấy thiệt tốt đặng dễ đọc, bìa sách lại chính tay nhà mỹ thuật là cô Lê-thị-Lựu học-sanh trường Mỹ-thuật Hanoi vẽ giúp.

Giá bán mỗi cuốn 0 $ 80

Có bán tại báo-quán PHỤ-NỮ TÂN-VĂN số 48 đường Vannier Saigon. Ở xa mua xin phụ thêm tiền gởi 0 $ 20.
(không bán cách lãnh hóa giao-ngân)

Chẳng còn bao giờ lo sợ

Thuốc ho giấy bạch của ông Châu-thọ-Như nhà thuốc Bảo-an-Đường tại chợ Gò-vấp, rất thần hiệu, thuốc ho nầy đều bằng thuốc ho quán thần dược.

Đàn ông, đàn bà và con nít từ 5 tuổi đều dùng được cả. Ho cảm, ho gió, ho phong mà phát ra ngứa cổ ho có đàm khò khè trong cổ, ho sống hầu, ho tức, ho ra huyết ho lâu, ho bịnh già lâu năm, làm việc yếu sức mà sanh ra ho, các chứng ho lâu hay là mau, thuốc ho nầy đều trị được cả.

Uống một hoàn thì thấy hiệu nghiệm liền, có gởi bán nơi các nhà giấy xe điện (gare) có toa gởi theo thuốc chỉ cách dùng kỹ lưỡng.

Giá tiền 1 hoàn 0$10 : Mỗi hộp 20 hoàn 1$80.

Bổn hiệu cũng chưn gởi thuốc bằng cách lãnh hoá giao ngân tại nhà thép (contre remboursement).

Như qui vị có gởi thơ hay mandat lại mua thì đề tên như sau đây :

BẢO-AN-ĐƯỜNG. Pharmacie Asiatique
M. CHÂU-THỌ-NHƯ Govap - Giadinh

Saigon - Auto

ETABLISSEMENTS
TANG-QUANG-DI
18-20, RUE AMIRAL ROZE, 22-24
SAIGON
Đại-lý độc-quyền toàn cõi Đông-dương
Continental

PHỤ KHOA TẤT ĐỘC !

PHỤ KHOA TẤT ĐỘC ! !

Lá quyển sách của ông Trần-văn-Kim, Lương - y Đông-Pháp cai quản nhà thương Cailậy (Mytho) mới xuất - bản

SÁCH NÀY RẤT HỮU ÍCH CHO HÀNG PHỤ NỮ

Có chỉ rõ :

Vệ sanh hằng ngày. Phương - Pháp trị bịnh, và tật bịnh các phần vi - ẩn

Giấy tốt thượng hạng ; hình vẽ đã kỹ lại nhiều : Đàn ông xem biết cũng hay.

Giá đặc biệt 1 $ 00

Có gởi bán tại Hội-chợ Phụ-nữ ở Saigon, để lấy hoa-hồng giúp Hội Dục-Anh

Nhà thuốc tây lớn Solirène	*Saigon*
Nhà in Nguyễn-văn-Của 57, rue Lucien Mossard	*Saigon*
Tòa soạn báo Đuốc-Nhà-Nam 73, Lagrandière	*Saigon*
Nhà in Đức-Lưu-Phương 158, rue d'Espagne (sau chợ mới)	*Saigon*
Nhà hàng bà Nguyễn-Đức-Nhuận 48, rue Vannier (chợ cũ)	*Saigon*
Nhà hàng Nguyễn văn Trân 94-96 Bd Bonnard (chợ mới)	*Saigon*
Tin Đức Thư Xã 37, rue Sabourain	*Saigon*
Nhà thuốc tây, Nguyễn-văn-Tri, (ngang ga xe lửa)	*Mytho*
Tiệm nước quan, bán cơm Annam và cơm tây (góc đường gần bến xe hơi)	*Cailậy*
Nhà thuốc tây thương-mãi-Tỉnh	*Cầnthơ*

Ở xa ai muốn mua, xin viết thơ đến :
Madame Trần-văn-Kim à Cailậy

Bán réclame
TỪ 1er TỚI 15 JUIL. 1932
2$25
Một quần trắng

Rẻ lắm

« Vì Kinh tế khó khăn »
nên tôi hết sức tìm kiếm chế đăng một thứ lãnh cũng tốt nhứt cho mọi người bận thử đặt tên là :
Lành Kinh-Tế K. K.
(PANTALON DE CRISE)
NGUYỄN-KHẮC-TRƯƠNG 182 Bd Bonard Saigon)
Cấp-hàng trương thêu đệt thành LYON

VÌ SAO ?
Lành Kinh-tế K. K.
BÁN GIÁ RẺ ĐƯỢC NHIỀU ? ? ?
BỞI TẠI TÔI HẾT SỨC TÌM KIẾM
1° Làm cho nhơn công rẻ.
2° Tập rèn cho mãi người thợ dệt coi chừng được hai khuôn cưới một lược, xuống đến trên hai chục quần mỗi ngày.
3° Làm cho sở tụi ít.
4° Vì tôi muốn bớt lấy tiếng nên chịu lỗ trước.

Rẻ lắm

Bán lỗ, dưới vốn
TỪ 1er TỚI 15 JUIL. 1932
2$95
Một quần đen.
GIAO BẠN THỔ-TRẢ LÃI

TIẾNG CHUÔNG VĂN-GIỚI

CÁI NGƯỜI VIẾT BÁO VỚI CÁI NGHỀ VIẾT BÁO

Hôm trước, trên tờ Phụ-trương Văn-chương nầy có địch một câu danh ngôn của C. Bigot tiên sanh, câu danh ngôn ấy nói : « *Tous ne font pas le même travail mais tous ont également besoin du travail les uns des autres*, nghĩa là tất cả thiên hạ không bầu vào làm chung một việc được, nhưng mà tất cả thiên hạ đều cần dùng đến việc làm của mỗi người lẫn nhau », nay xin nhắc lại câu ấy để đánh thức những kẻ nào đương ôm cái quan-niệm giai - cấp trong nghề nghiệp.

Thật vậy, trong cuộc sanh - tồn của nhơn loại, nghề của người nầy giúp ích cho người nọ, nghề của người nọ giúp ích cho người khác, bất luận là nghề nào cũng đều giúp ích lẫn lộn nhau hết. Cứ xét như thế thì nghề nào cũng đáng trọng, cũng không có nghề nào đáng khinh hết, trừ ra những nghề có hại cho phong - hoá cho nhơn - quần thì mới đáng khinh được.

Cứ xét như thế thì đối với nghề viết báo, ta không thể cho nó là cao trọng hơn hết mọi nghề khác, tôi nói cao trọng chớ không phải nói quan hệ đâu,—vì nó cũng vẫn ở trong luật tương-quan như các nghề khác vậy.

Sở dĩ mà mỗi người trong xã-hội chuyên mỗi nghề khác nhau là vì cái cảm ngộ bổ buộc khi còn thơ ấu nó khác nhau và vì cái sở tích bất đồng của mỗi người mà ra đó thôi.

Cứ lấy chỗ đó mà xét thì ở trên đời không ai được lấy cái nghề của mình mà liên một kỉ u bằnh với kẻ làm nghề khác, vì với những người không chung một nghề với mình thì mình đều mang nợ với họ mà, nhưng duy chỉ nếu ta đem một tấm lòng thanh bạch, trung thành mà chuyên môn cái nghề của ta thì ta có thể được làm một người đáng trọng của xã-hội mà thôi.

Tuy bề rộng, nghề viết báo là một nghề phải dây công trình cực nhọc vì tinh thần mới làm je được nó được, vì ấnh viết báo phải là người học rộng tri cao, thấy xa nghe nhiều, nhưng nếu không tri cao học rộng thì làm sao hưởng được cái danh quí sang ở sướng ? Đại phàm hễ có tài tri nhiều thì kém ấn dễ hưn, sướng hơn, còn kẻ tài tri thấp thỏi thì sự kém ăn lại khó và cực hơn, đó là lẽ tất nhiên, vấn-đề ấy nó thuộc về phương - diện cá-nhơn, đối với xã-hội, nó không dính liếu gì hết. Một vấn-đề quan hệ đến xã-hội quần sanh, là vấn-đề « *Công và lợi* ». Nếu cái đời của ông X. đối với xã - hội mà công nhiều hơn tội thì ta mới kính ông ấy, còn nếu cái đời của chàng Y... đối với xã-hội mà tội nhiều thì ta phải khinh phải ghét chàng ấy.

Biết đâu một tên dân cày, chơn bùn tay lấm ka, quanh năm cối tháng chỉ lo cày sâu cuốc bẫm ngoài ra không đi gat gẫm ai' không làm bại ai, không làm cho ai buồn, không làm cho ai khóc, không làm điều chi cho nhọc nhằn quê-hương, không gây chuyện chi cho đau đớn gia-tộc, tên nông phu ấy đối với xã-hội kể bên công thì vẫn có công, mà bên tội thường không có tội gì đáng kể được. Phương chi tên nông-phu nọ đối với bận bạn vẫn giữ một n.ềm chơn- hật yêu - đương, đối bà con vẫn vui-vầy giúp đỡ nữa.

Nếu tâm địa và tánh-tình của mọi người trong xã-hội đều được như tên nông - phu ấy thì cuộc diện sanh tồn của xã-hội ấy tốt đẹp biết dường nào ?

Bởi có nhiều khi tôi được gần gũi với hạng nông phu ấy, tôi được mục-kích cách sanh hoạt, cách giao tế của họ mà tôi lấy làm cảm động vô cùng, cảm động đến đổi mà nghe một lời nói của họ, thấy một cách ăn ở nhỏ nhặt của họ trong lòng tôi mát mẻ như có những giọt nước lạnh rưới vào tâm can tôi vậy. Bởi nên nhắc đến họ thì hình như ngòi bút tôi nó cũng hữu tình với họ mà.

Còn biết đâu một vị viết báo nọ, lợi hay ly cũng, quanh năm cúi tháng vẫn ngồi gần bên cái quạt máy, vẫn ở nơi nhà cao cửa rộng, vẫn có kẻ kính hàng ông, người tôn bằng ngài mà trong chốn tối tăm kia lại đó nhiều ngôn đề tiện mà làm việc phi nhơn nghĩa, vô liêm sỉ, đối với bận bạn, vẫn sớm sỏ chiếu tối, đối đãi với thân nhơn vẫn có nhiều điều cay đắng, nằng nặng vẫn đi bên nhiều tấu tuồng có thể làm cho nhọc nhơc đó nhà, cái nạng người như tên dân lai trên cao rộng đến đâu đi nữa cũng là tội nhơn của xã-hội.

Nếu ta muốn tìm thứ trong xã-hội ta có cái hạng người ấy hay không thì ta cũng cần phải đưa đuốc cao uống công, ta cứ ngồi vào các cuộc làm nghề ta tự bảo của họ thì ta thấy ngay.

Ôi ! Họ chỉ mượn hai chữ làm nghề để ám thuốc mê cho đồng-bào để cho họ thì chưa mà ngôn giả-nông của họ. Họ chỉ mượn nhơn, chữ ái-quốc ái-quốc, chữ đoàn thể chữ nghĩa vụ ma làm lá mà, công chúng đó thôi. Bất kỳ trong việc gì mà họ xướng xuất ra, tuy nói đều tìm cách để chấm chước lợi ở trong nết. Họ công kích quốc lại ăn nói tố ma nhơ cùng khuấy khỏi đưa tay lành lay những mưu lem lo lót.

Mọi cai tuồi sự rất tầm-thường không đáng cho công chúng cho ý đến, vì lại thêm các cuộc thanh việc tiếu, họ cả nơi lớn tiếng, rồi

(Coi qua bên kia) H. T.

: : VĂN-UYỂN : :

Trời chiều trên cầu sông Đồng Nai

Đong chi eu ôn khúc vàng
Mây đó nhuốm giòng sầu
Có phải đây cầu thương
Sau mà lắm lẻ Ngâu
Ngày xanh kêu chẳng lại.
Nước cầu hồi về đâu ?
Thương bấy con sông đục.
Mắc lình bọ thả cầu !

Tích Linh

Tiệm nhập giai cảnh

Chích chu sẽ hồi nhân tung trời
Bỡ bước nào du tương cảnh chơi.
Ngòn cỏ dầu cây sương điểm trắng,
Chôm bướng đâm cúc nước con hơi
Tình say tranh tạo mê lòng khách
Hồn dẫm khuôn xanh mến ảnh vời.
Cuộc thế dường xem trong chốc lác,
Tay đề nhắm lẻ tỏ đôi lời

Vân Du

Vịnh cái đèn

Nguyệt-quang vẻ ngọc dầu chang
Thường.
Một ngọn lưu-li rạng miền dương
Sử rọng lân la ngày kim-cổ,
Biển khơi soi khắp cuộc tang thương
Tu lòng lệ nữ trong khuê-cát
Rạng mặt hùng-anh giữa p ô phương
Hoàn-cầu vỡ mình bao cách-ngỏ,
Tâm hằng thắng rạng chi tơ vương.

Phan huấn Chương

Kén vợ

Tiên của văn không gia thất không
Ma tôi các cớ lại đeo bòng.
Mỗi ngày cung gió lịch trao tâm sự,
Mong được giai nhân tỏ tác lòng.
Đồng bịnh ai người hay tối phận,
Bỗng sầu dầu kẻ chạnh cô phòng.
Lục chân tài nữ đây xin hỏi,
Ai muốn với ta kết cảnh đông ?

Vân Du

Sách tiếp dặng

Chúng tôi có tiếp được của ông Lê - kim Ty quản « Do la học Minh cho » lê s, trước hết chúng tôi xin cảm ơn Lê-quản « và xin giới thiện cùng độc-giả có chưng trong Đại Đ..., muốn thỉnh sách ấy xin do M Lê-kim-Ty ở GIA ĐỊNH.

H. T.

Cùng bạn yêu dấu Nguyễn-t-i Tam-da
Ly hận thán

Vì sao nên nỗi cách xa
Trông trăng trăng khuyết lòng ta
bao tan.
Mặt chau đình Tả Quang mây phủ,
Ta long nghe sơ gió bốn-đông.
Trông rồi rồi lại đứng trông,
Châu mày vò bao, sầu đông vì tình
Chốn bên vắng mỗi mình thở thán,
Nghĩ ma thương số phận lao đao.
Những là rầu rầu ma ... ...
Có chiều như gợi long sầu đêm thâu.
Ai có biết thay đâu không biết
Ta t cho nhau bởi thiệt lòng nh u.
Bối lời gol chut đã sau.
Lụy đồng là chia bạn au trao người.
Tư năm «Mei» trao lời cầm sắc.
Thề một đôi nhân sắt nhứt dinh.
Đâu cho đầu thai xuống ganh.
Cùng nhau điều đắc trọn tình non
sông.
Sau năm chẵn kết đồng rồi ha
Mối tương tư đâu là sau quên.
Kh hăng gió, lúc trông ra ?.
Khi tử sầu chuyện trước đến năm
canh
Trải mưa gió cùng đành cùng bạn,
Hẹn cùng nhau song cạng đa mon.
Tuổi dầu cách trở nước non.
Con tâm đến nhất cùng con song tr
Quăng chi bấy mình chớ thăng đen
Cùng vì tình nên phải lao đao.
Trăm năm ai dứt tơ đào ?
Nơ tình ai khiến nước vào mối ta
Lần trang gió bước qua năm vi
«mint
Ngồi cùng nhau chơi rượu trường
đình
Kề đi nho giọt uy ti h
Người vẻ đôi mặt tập tình gọt chân.
Cầm khăn lụa những lan khôn tán
Năm tay nhìn gương gáo phân quạ
Kia non phụ mỹ của ta
Gòn gỏng Bình - thuận (1) con ta v
ngờ
Ngoài ngàn dặm gương cười lẫn tấi.
Nỗi b op tan khó nỗi vui lòng.
Lên xe quây lại nghỉ trông.
Nhìn ai chư xứng nay trông biển mê.
Gan ruột hẹo như sẽ như xót.
Đôi mắn trung, vẻ nguyên người cuối.
Trông ai ai đã tuất rồi
Trông theo lòng khôn, khôn đo theo
mây
Người muốn đem tơn bao theo tình
Kẻ p ong khuc hồn đôi theo mây.
Khó mà lâm cơ cung hay.
Người sao đoạt ta phân tay lâm ân.
Ngoài muốn đi ... tan tan ngon cỏ.
Bước đâu là bước thiên đường đó.
Bượu tình cam ... ...
Ngoành đi ngoài tư bề nước non
Nguyên non ... ...

(1) Bình-thuận là sông bình-trị thuộc trề huyện phú-

Mối ly sầu dầu khéo vướng chung.
Đầu non cuốn cuộn mây vần.
Thương cho chim ... lạc đường.
Lăng sông bạc, chợi bờ ... tiếng
Đò con thuyền ngoài bến nhập nhô.
C iều hôm gió tỉ tỉ sông đỏ.
Kẻ trông quây ... người đo bến
sầu
Người đoan cảnh mặt sầu mây vẻ.
Cảnh trên người ngon gió điều hiu
Vì sao ruốt thất chín chiều.
Vì ai đăng đi eu dệt thêu nên sầu
Vì ai đề cho nhau gánh nặng.
Tương tư nầy đi hận ngàn thủ.
Đợi trông non bể m t mu.
Cô hương lần bước thăm do ám hoa
Thân hoa dược ra vào tử đấy.
Bước đường sanh lông tẻ cho đành
Tao khan năng mộ gánh tình.
Trong đây thương đó ... minh
toan
Trương điển kịch hiệp tan tan hiệp.
Bể ... linh giờ kẹp mưa đơn.
Người đương cuộc tuồng cru hờn
Tam da, Bạn hỏi thầu lòng cho ta.
Cơn rượu cúc thường pha giọt lệ
Ngân ngơ bồn thực để dường xa
Cúc vàng lấp loán gương nga.
Nam đình nhớ bạn yêu hoa ngẫm đây
Xót phần kẻ mãn loan chiếc bóng.
Khi vita lên giong sầu ngâm.
Biết ai nhắn bạn Tri âm
Lăng thơ ai hoa khúc cầm ai ngha
Nay được thú sen hoc sum hiệp,
Nỡ quên người mông điệp theo
chưn
Trời cao có thấu nỗi lòng ?
vì ai nên nỗi tơ lòng dứt bai.
Tin nhạn lạc thơ bồn chốn do.
Lẻ phụ người giải gió dầm mưa
Ngăn qua thăng lai lan lira.
Sen tàn nay lại cư vừa nảy hoa.
Được tin bạn chốn hoa giọt lệ
Tôi ... ai tình đến thả lá vong.
Ngành ra then với non sông.
Gom long thau thở với long ai ôi.
Xâm thế sự bạc vô đen mực.
Giết nhau ai lại ... đồng tâm.
Cho hay người trầu cat lâm.
Mỗi mình ôn phải ôm cầm chứ n
Bia danh lưu đến danh phai gác mông.
Vô hồng nhan như bóng trong gương
Tran o ... cất cánh hương.
Cô không không có ... mang tiếng
chi.
Mượng cốc rượu câu thi giải muộn.
Cảnh chiều hôm trông bóng tà dương
riêng đăng đeo đất lên tường.
Trong chơn chiều hết liều trông trên
cây
Nỗi đau đớn nầy ai có biết
Tin lưng trời ngành lẻ phải vân
chu vân bay lại cho gần.
Kẻ vô Pháp-mỹ ân cần mo cầu
thơ rằng
Phú-mu tư ngày cách biệt nhau.
Trông về xa cách mây ngàn dâu.
bả duyên lân liêu cùng Anh nguyên
Đành phan phú pha xơi khách-Hồ
Gai tiêu an khôn rào mất.
Bao hôn trang tử khó ngăng cản
Sum tương chẳng, yên lớn non nước
Nơ để cho nhau mối gánh sầu

Nguyễn đình Dung Tự Bình-nam

Quan-niệm về thuyết luân-hồi

Trên thế-gới nầy từ cổ chí kim sẵng xuất không biết bao là nhà tư-tưởng đều chủ trương một học thuyết riêng. Trong các thuyết có thờ chỉ đề bỏ vào chỗ như-iêu của một thời đại hễ thời đợi đã qua rồi thì học thuyết cũng phải ra mai một.

Lại có thứ học thuyết đầu trái qua mấy lần đào bể mà sống vẫn được một số người nâng đỡ mà sinh-tồn với ngày tháng.

Tuy rằng sanh-tồn được chỗ không phải tất cả loài người đều tin ngưỡng chung ở một học thuyết nào, mà trái lại học thuyết nào cũng đều có một số tín đồ, số tín đồ ấy là người trong số nhơn loại trên thế gioi.

Nay ta đã có chút quan tâm đến nhơn loại đến thế giới thì tôi với các học thuyết ấy ta phải giữ thái độ vô tư, dầu ta đề đem tư tưởng ta làm tin độ cho một học thuyết nào đi nữa ta cũng không thể chỉ nên bàn đến học thuyết của ta tin ngưỡng mà không bàn đến các học thuyết khác hay không biết đến các học thuyết khác làm chi. Nếu ta cứ giữ cái óc nhơn giới thì cái tư tưởng của ta nó phải còn ở trong vòng ranh giới, tất nhiên ta không hấp thụ được nhiều ánh sáng, ta không thâu hoạch được nhiều chơn lý.

Vì những lẽ trên kia mà nay tôi bàn đến thuyết luân-hồi, mà chỉ độc giả đừng có ở cái thuyết ấy cũng không đánh trách tôi được.

Luân hồi có kẻ tưởng rằng thuyết luân hồi là thuyết của nhà Phật xướng ra, vì phần nhiều sách của Phật mới nói về thuyết ấy rõ ràng và chăm chú hơn.

Biết đâu nhà gia tô giáo, nhà Không giáo cũng có nói hơi hám về thuyết luân hồi vậy.

Luân hồi là một học thuyết Công lý nó nó giải quyết được những nỗi bất bình trong xã-hội của nhơn loại. Luân hồi là một luật thiên nhiên luật ấy rất công bình dùng để xử trị với những hành vi của các loài vật trong cõi trời.

Thọ tử số ai mà các loài vật chuyển đi mãi, số phận các loài vật không đồng nhau, ấy cũng đều do cái luật luân hồi điều khiển hết, bởi thế cho nên các nhà hữu tâm với nhơn loại muốn sao cho nhơn loại đồng hướng chung một cảnh vui sướng như nhau mà vẫn không được vì cái luật luân hồi nó ước phải vậy. Nếu muốn lấp những chỗ bất đồng (inégalités) trong nhơn loại thì nhơn loại phải tin ở thuyết luân hồi, tin thuyết luân hồi thì sự cứu cánh mới có thể hy vọng kết liễu được.

Luân hồi không phải mới thứ thuyết hoang đáng mà không thể in được, nó có đủ chứng cớ mà làm cho ta phải tin. Cho nên các nhà triết học như ông Pythagore, Platon, Ovide v. v. cũng cần dành đề một phần trong nền triết-lý của các ngài mà nói về thuyết luân hồi. Có nhiều giáo sư ở các trường dạy khoa học và triết học hiện thời tuy không trọn tin ở thuyết luân hồi chớ cũng kính trọng thuyết ấy vậy, xin kể những giáo sư nổi về thuyết luân hồi. Có nhiều nhà triết-lý của các ngài mà Kent, Lessing, Hume, và Schopenhauer đều là những người có tên tuổi ở buổi đương thời.

Trong tư tưởng Thái tây thì quan niệm về thuyết luân hồi nó ẩn núp trong sấm truyền, trong kinh thánh của Gia-tô giáo theo người do thái thì Michel, Malachai du Talmâd và de la Cabale có tiên tri và dạy rằng David (1) là người Adam giáo thai và bà Eve (2) sau dầu thai lim Sarah, Haman v. vân.

Trong báo Mazine de Philadelphie ngày 15-7-1928 có thuyết luận sau nầy :

(Coi qua bên kia) L. H

Lưu ý

Bài vở thuốc: Phụ trương văn chương xin gởi ngay cho :

Mr Hoàng-Tâm
Dược - Nhà - Nam *Saigon*

Các bạn làng văn có sách gì muốn chúng tôi giới thiệu hay phê bình hãy gởi cho chúng tôi cứ mỗi tuần một cuốn.

Vì phải những chỗ đăng quảng cáo, nên bài vở còn nhiều mà không thể đăng hết một kỳ

Các bạn độc giả xem Phụ-trương văn chương thấy khiếm khuyết hoặc lầm lỗi đều chỉ cứ viết thơ cho chúng tôi hay chúng tôi vui ông nhận nhìn luôn luôn

Xem phụ-trương văn-chương của D N N nhớ xem nhiều kỳ mới lãnh hỏi được điều hay điều thú ở trong đây.

H T

Dời nhà

Ai muốn gặp tôi hãy dời gót đến đường Louvain số 152, vì tôi mới dọn về đó.

L. H.

Con xa cha, vợ xa chồng

TỰ THUẬT CỦA MỘT NGƯỜI ĐÀN BÀ

của **PHƯỚC-XUÂN**

Tiếp theo

Chúc ơn xa chồng là duyên mà « của con, mà không ép buộc « Trẻ đã mà, nhưng, mà cha cung « thương, thì con lấy sao mà « Mẹ con đứt miếng, mà đen chiều

Tôi nghiệp trẻ đau lòng như trăm đoạn vò tơ, biết rứt mối nào cho khỏi rối. Ham oan mẹ, con chưa gỡ được, mà rập rình cưới hỏi sao em ? Nếu không rứt nghĩa cũ càng « e chàng trong niềm hiếu hạnh. Nỡ tổ tre con sống loan đo, phải người ở một tiếng thề bồi đăng chưng xin sửa tánh đành Trẻ vẫn muốn ra Hà-thành, nhưn lấy cớt hai cha. về cái tăng cho ấm em nơi cố lệ

Ôi ! vô duyên thôi đừng gặp đừng thương ! Sống bao nhiêu bên cạnh gì, lớ rồi mới lật thương ai, ai vô ma chú ? Trần-tiêu-thư chưa hề quên trẻ, gánh chung tình hà với xẻ cho đang

Cái cảnh trẻ đây, cón bút nào xin vào tăng-sự phủ Loan-quyền là được. Mấy nỗi nhớ thương Quyết theo quan Chánh-soái lo cách bức, những mong ngày cả Hà-thành, mới là xa trăm dặm, nước đặng chén giao-hoan lần đã mành u-tình, hai là gần nghe chốt hết uống cạn giọt sầu. Hay lỡ ngỏ nhìn vòng rot - nhau đâu trời chẳng chiu người, còn Nhưng, ra đi bịn - rin, vì gia-bảo cho gay go khúc mắt sợ tỏ đình chưa ven đao thảo-hoan giờ tránh, mà bao nhiêu huyết lệ bước ngập - ngừng, cùng bạn gần đôi đăng chưa nhuộm thắm lượng cao thiệu lơn cao-biết Hai ... vẫn bẽn trong khách

Con ... « lòng con mang « nặng, thì đây có khách được con « mới hoa la khóc được con « tình thơ ? Đoàn con hai vai « trước, hai mươi tức kinh hoàn, « dù sao lo đó đức nên thơ « cho Đi đi cho kịt thanh gươm « phiên trang thước nữ, con « thương nam, nỡ để lòng mang « sao ? Đã khen chu đó kết duyên « duyên lành hi con hoàn chi « của trao chàng đinh mà bonn « nàng phải ở vay cho ... Mẹ « khuyên con hãy trả lời thề thốt « mà mới tốc tỏ cho nàng khỏi « vi con mà ngày xanh mòn « mỏi ».

Trời ơi ! lòn ruột tơi hai gan tức-tưa, nghiêm rang cam mặn giải đong-lam Mười vòn đoàn mẹ, muốn tách duyên mang nợ danh vì nghĩa vong tình, lo hương thất thố.

Trẻ được bỗ lâm thoát kẻ bên trở mới bên chân, cập mắt khoa thân kẻ lẻ nam trang

Nhân tăng ... chàng là ngày ... ngày chỉ ... ... Bao-hoa ... mày khác Hoa-khôi. Lại ... ... vô bọ hung mới tức cho mình ... dòn ... hoa ... ...

Cái người viết báo với cái nghề làm báo

(Tiếp theo)

hề người hữu-sự bắt cái mạch máu của họ cứ đem bả đầm đến trao vào tay họ lại lấy bả lấy bả như thế mà có khi họ còn cả sản cái chánh những bài công kích của họ nữa.

Những tiền ấy bả chẳng phải thứ tiền ăn bối lộ ư? Thôi ta đừng nói đến những ngôn lời dụng, cái giả tâm của họ, ta chỉ nói cái thái độ của họ quân-tử hay tiểu nhơn thì đủ biết cái đời của họ ra thế nào?

Đối với kẻ quen biết, họ còn làm cho thất vọng thay! Họ rồn không giữ lời nói thay! Đối với mọi người đồng nghiệp, bề ngoài họ vui vui vẻ vẻ cười, mà bề trong họ đưa muốn cho người sụp đặng bước trời lên, cho nên cách sửa bỉ của họ kỳ quá lắm.

Nếu họ thấy một bạn đồng-nghiệp làm lỗi đi đu gì, nếu họ là người quân tử thì hoặc là thân hành đến hay viết thơ đến chỉ vẽ chỗ sơ sót lầm lỗi của bạn mình, đặng bạn mình có lo mà sửa lại hay cái chánh ấy đó. cái nầy họ cố đem lớp đạo đức họ đăng lên báo, để ấy điều họ không có giả tâm thì họ không ra làm được. Cho đến đối với một người đồng-nghiệp trước một họ không đáng nói gì mà sau lưng họ nói chuyện nói lên, nói bánh nói tôi, họ kêu không tui .... nầy, tui .... nọ ôi! chính họ khiếp nhược mà họ lại nói người ta khiếp nhược.

Về lại tôi cũng có nhiều lần trong khi chuyện vãn với các bạng người, tôi có khêu cái chuyện viết báo ta nói thì nhiều người bất mãng với một ít nhà viết báo. Sự bất mãng ấy nó cố đổ bằng cớ cho họ bất mãng. Thấy họ bất mãng mà tôi buồn.

Họ bất mãng phải, một nhà viết báo nếu mình không thể hoá ra người siêu việt được thì cái cử chỉ của mình nó công phải nhận một ít, có đâu mình là nhà mô phạm, mà gáo dục mà mình trở làm những điều của bọn vô học, thất giáo thì có phải là mâu thuẫn không?

Mình cho việc thủ vơ oán cha là đề tiện mà sao mình cũng bo bo ôm chặt lấy tâm lòng tự ái (amour propre) mình cũng thủ vơ oán cha như ai vậy? Nếu không thủ vơ oán cha sao vì một sự bất bình về cá nhơn mà nỡ làm cho tờ báo phải đình bản?

Tôi sở dĩ viết bài nầy chẳng phải vì một mấy may ác-cảm gì về cá nhơn, chỉ vì tôi muốn sao những bạn cùng chung một nghề viết báo nên giữ sao cho cái nghề nầy vẫn được xã-hội trọng dụng đón cúi-cùng, vẫn giữ được cái thanh danh đến cúi-cùng vì vậy mà tôi phải viết bài nầy, tôi phải đem một người bịnh trong bảo giới trình ra cho các bạn nhìn ấy làm gương, hoặc lo đề phòng cho khỏi bị truyền-nhiễm, thì cái nghề viết báo nầy mới cùng bước theo con đường sanh-tồn tiến hoá của nhơn quần được.

Từ báo không phải là một mở đang để cho chủ nó dùng mà làm kế sanh-nhai mà thôi, tờ báo là một bộ máy để làm việc cần lợi cho xã-hội, đem gửa nhà cầm nhiệm và nhà cầm tút có bắt binh đuổi chi nữa, nhà cầm bút cũng không thể mà chân tút có bắt binh gì tờ báo được, mà hễ nhà cầm bút làm được việc ấy thì là kẻ tiền-nhơn, xã-hội không thể dung dưỡng. Như vậy thì mấy ông chủ nhiệm có nên dùng những vì cầm bút, tiền nhơn không? kẻ viết báo đều cầm trong tay nhiều điều quyền lực của xã-hội, cho quốc-dân, đều có hi sanh mà giữ được điều quả nhơn thì cũng nên bỏ sanh, nhưng thế mới gọi rằng, biết trọng nghề vụ được.

Nước ta đã có người Pháp đến đây, cho nên về ngoại giao và hành trị đều có người Pháp đề mất đề cho nên nhậm vụ của nhà viết báo không quan bộ cho lắm, chớ nếu ở một nước nào khác thì nhậm vụ của nhà viết báo của mấy nước ấy mà không có cái chơn lắm quan trọng thì nó quan bộ cho họ biết đường nào!

Có kẻ nói với tôi rằng: « Tôi sợ mấy ông viết báo (1). không phải tôi sợ cái ngòi bút của các ông, vì nếu ngòi bút các ông nó công bình minh chánh thì tôi phải sợ, nhưng tôi sợ cái tiểu tâm của các ông. » Bởi câu tâm nầy mới thấy trên mặt báo, nhiều tôi công kích không chánh đáng.

Sự công kích bao giờ cũng phải có một cái chủ ý là để răn kẻ lỗi đồng tài phạm, chớ có phải vì một lỗi gì khác cho kẻ viết bài công kích đâu, vậy thì phải công kích thế nào cho kẻ lầm lỗi cầm phục mà vui lòng sửa lỗi, công kích như thế mới có hiệu quả.

Tôi vẫn biết hễ mực ngay thì đau lòng gỗ, hễ đánh trống thì động chuông, bút mấy động rồng, nhưng vì tương lai của nước nhà, vì cái danh dự của bạn làng văn mà viết bài nầy, dầu có đối bạ, không chịu xét cho xa mà cho tôi vì lẽ khác mà viết ra bài nầy thì tôi cũng xin phú thác tấm lòng thanh bạch nầy cho tương lai xét đoán.

Hoàng Tâm.

(1) Người ta nói: mấy ông viết báo, chớ tôi nói một vài ông mà thôi.

Trường Pháp-Việt

Rue d'Arras — Saigon

Tháng tám trường (grandes vacances) tới đây. Bổn-trường đây luôn không nghỉ, được giúp ích cho những trẻ em nào muốn cần học thêm (khỏi mất thì giờ trong hai tháng nghỉ. Cũng lãnh học sanh nào muốn ăn cơm tháng. Xin mau đến hỏi.

Thử dịch thơ tây

Nuit de Mai

Lorsque le pélican, lassé d'un long voyage,
Dans les brouillards du soir retourne à ses roseaux,
Ses petits affamés courent sur le rivage,
En le voyant au loin s'abattre après les eaux
Déjà, croyant saisir et partager leur proie,
Ils courent à leur père avec des cris de joie
Et secouent leurs becs sur leurs gorges rouges
Lui, lassant et pesants une route d'éclairs,
De son aile pendant à demi ouverte,
Pêche en mélancolique, regarde les cieux.
Le sang coule à longs flots de ses pieds et de son cœur.
En vain il a des yeux fidèles profondément
L'Océan était vide et la plage déserte:
Pour toute nourriture il apporte son cœur
Son être et ses enfants, étendus sur le sable
Partageant ses souffrances, traités de père,
Dans son sein ils ont bu et lui ont souri
Et, regardant couler ses larmes mêlées,
Se sont les uns de morts et les autres se sont
Ivre de volupté, de tendresse et de terreur
Mais parfois, au milieu de ces cris sacrifiés
Fatigué de mourir dans un trop long supplice,
Il craint que ses enfants ne le laissent vivre
Alors l'un après l'autre, pour son sein se soulève
Et se frappant le cœur avec son vif aiguillon
Il pousse dans la nuit ou à l'orphelin sa douleur
Que les oiseaux des mers désertent les rivages
Et, que le voyageur attardé sur la plage
Sentant passer la mort, se recommande à Dieu.

Poète, c'est ainsi que fait regardant ton ex
Ils laissent voguer en leur qui vivent un temps
Mais les festins bien amis quelle sont rares
Bec-rouge! Le pélican qui a tant de fois
Quand ils parent ainsi désespérément
Ils pèsent
De tristesse et d'ennui, d'amour et de
Et
Ce n'est pas un conte et à dilater le cœur
Leurs déclamations sont comme des cris
Illustrant ta douleur, ton cœur et ton
Mais il y trend toujours quelque conf
de sang

Alfred de Musset

Đêm hè

Bay đáng xa thăng bể mệt nhọc,
Tung sương chiều lượng giọc ngàn lau,
Bờ sông trẻ đói chạy nhào,
Thấy cha đáp xuống ba đào dâm khơi,
Ngỡ rằng được bường hơi ea thật,
Cùng lại cha chíu chích vầy vui,
Tâm mỏi dầu mỏ thôi lui,
Lần đường trên đã ngậm ngùi chim cha,
Sẻ một cánh ôm ba con đại,
Sẩu chứa chan ngành lai trôi xanh,
Máu tuông có giọt, ngực phành,
Biết phương lo nghĩ cam đành lặn sâu
Bể không, bể trống, co cầu;
Thay mỗi cha phải mồ hôi rất tim.
Đêm tàn tế năm lên mặn mũi,
Cha cho con sạch trội buồng gan,
Tình thâm cha chịu nào than,
Trơ nhìn máu chảy trên hàng nhỏ hoa,
Gần giã cảnh ngả ra, mình ha,
Thân linh hồn tái đa thương con.
Mỏi khi giữa cảnh vàng son,
Cực thân sắp chết hãy còn dan dai,
Sợ trẻ chẳng ra tay giút mất;
Trương cánh ra rồi cắt nhọc rên đau thanh,
Đập tim thật mạnh kêu rên,
Giữ từ giờ cuối nghe rên đau thanh,
Hải phi đầu điều xanh hay miết,
Khiết đạo chơi cảnh tiếc bài sinh,
Kẻ nhỏ hồn khắn vái tiên đình,
Thì ông nghe hồi tanh linh các người,
Thường ca đã tốt tươi đôi phút;
Những bơi mòn để phục vân hay,
Kẻ nào hoàng cảnh chim đây,
Trong cơn chuyện vắng cả bầy vọng mơ
Sầu quên, linh vân ở với khó,
Trầu phải đón giải cỉ ở nào lòng,
Khóc biệt thầu đàn tình trong,
Tựa bờ ngọn kiếm vô vòng sáng trung,
Máu đào vải giọt có chứng,
Tiết trăm ngôi bút điển chung thơ thần.

Vân Du

SƠN « GECKO »

Chế theo kiểu sơn tây, mau khô, chói nắng, chịu mưa không nứt, không kem gì sơn tây, quí lắm rồi (sơn thường để sơn nhà cửa, cửa cổng, Sơn bông lang để sơn xe hơi, bàng, bàn, tủ, ghế. Dùng phu sơn, bội các thứ màu verniss...)

SAVON « HAI CHAU »

Tốt hơn hết thảy các thứ savon khác. Nó khiến không qua được sự dụng thử nên bỏ qua là mất đến rất khuyết điểm.

TRÀ « VINH THÁI »

Chẳng kém gì trà tàu, lại thơm ngào mát mẻ, không có chất độc hại vô sanh.

PHÚC - LỢI
99, Rue Sabourain — SAIGON

THẦN TIÊN

DÁNH VÀNG BỐN BIÊN TIẾNG DẠY TÂM PHƯƠNG LÀ THUỐC TRỊ BỊNH

PHONG TÌNH VÀ BỎ Á PHIÊN

Ở Tonkin qui lại bào chữ chẳng dùng cối á-phiện. Cách bỏ giảm đi mà mà lại bổ, lần cho lan nhiều bao, mau trăm ngày chẳng không sai nhé, hơn vậy khác mình mà ở nhà thường, chẳng sợ sanh chứng bịnh ngặt bỏ đi đường đang rất tiện.

Mỗi ve 100 hoàn, giá 1$00.

Hai ở Saigon 3 ve đủ bỏ, ai muốn không công hiệu xin thầy tiền lại chẳng nhé. Ở Lục Tỉnh bán tại Gare Cholmat rue Mayer 128 Boulevard de la Somme 52 Rue Amiral Courbet 90 rue Rue Vannier Vĩnh Long trồng rang chợ lành thanh trong nhà Saigon mua lấy mỗi cái đánh lấy của ông đó bán thành hiệu THÀNH THÂN TIÊN ở ai mua cùng người kẻ lấy qui mua. Con bịnh BỎ ÁN, NÀU cùng dân LÀU ai bịnh nặng lắm mua 6 ve người 5$00 lấy 1 ve. Nhiều bịnh bịnh sau đau lắm không viết được bán Ông ở mua qua Bình Tây qua người cùng dùng. Thuốc Manchal qua cho M. LÊ VĂN ANH Gouverneur Quai Mère et Rue N° 152 Dakao SAIGON.

KHÔNG GÌ HƠN

BU-RI 18 × 150 MỘT CÁI	1$25
THỨ 4 CÁI BÁN CHUNG	1 20
BU-RI 22 × 120 CHO XE	
FORD MỖI CÁI	1 35
THỨ 4 CÁI BÁN CHUNG	1 30

Sở phát hành ở Đông-pháp

Auto-Accessoires

Maison Didier

61 RUE PELLERIN — SAIGON

BOUGIE

Quan niệm về thuyết luân hồi

(Tiếp theo)

Gõ đứa con gái 7 tuổi tên là Ramkuli, ở làng Shadinagar, hạt Farmkhabad. (Ấn độ). Con nó có dao Bà la môn, khi nó lớn lên 5 tuổi nó nói với cha nó rằng, nó trước kia làm mẹ của 3 đứa con trai lớn. Cách mấy tháng nó có nhào đến chuyện mấy đứa con nó và nó nói nó muốn gặp con mãi. Một năm sau nó bảo cha nó dắt nó đến làng Mageabad cho nó gặp ba đứa con trai nó. Đến khi được 7 tuổi nó xao xác muốn gặp con mà gặp không được nên nó phát đau và nó không chịu ăn uống gì kết. Rốt cuộc cha nó phải dắt nó đi, đến nơi nó đi đường tuy qua đường kia, đến một cái nhà đó, nó xâm xâm bước vào ngõ cửa.

Cửa mở thì trong nhà có người tôn ông, nó chỉ người đón ông tự nó nói là con trai đầu lòng của nó đó. Rồi nó đi thẳng đến ra nhà khác, nó cũng nhìn 2 người đón ông khác nữa là hai đứa con trai thứ của nó.

Hỏi ra thì ba người ấy đều là anh em ruột cả. Nó thuật cái đó, cũng nó lúc lâm mẹ ra sao thì xét ra không sai một ly hão nào hết. Kể đứa ra thì ba người đón ông ấy, cũng có người mẹ chết cách 7 năm rồi. Người ta lấy làm lạ mới tìm mà hỏi cho đủ chứng cớ có đều biết mọi chuyện riêng ở lúc xưa. Nó chưa đi học mà đã biết đọc và biết viết chữ rất thông thạo.

Nhắc đến chuyện con nhỏ nầy tôi lại phải đến chuyện một người con gái ở Camau, cũng đi nhìn cha mẹ của nó ở kiếp trước, chuyện nầy tôi mới nghe của một người bạn ở Camau nói, nhưng người ấy không biết rõ tên tuổi và làng sinh đẻ nó, nên xin bỏ qua đi.

Có nhiều chuyện xảy ra như chuyện đứa con gái trên kia mà không có người thông tin cho bác chi nên in lấp hết. Ta cứ lấy những chuyện ấy cũng đủ tin có luân hồi ngay.

Một đứa bé năm hay bảy tuổi mà nó biết đón gọi ấy có phải là kiếp trước nó là một tay đồng cốt chi gì.

Một đứa bé mà có thi vẽ hay, ấy không phải kiếp trước nó là một tay danh họa ư?

Chính trong số Phụ-trương văn-chương ngày 14-5-1932 vừa đây cũng có trình đăng của *Sài-Thành* cái tin về đứa chị 13 tuổi, đứa em 11 tuổi đều làm tân-văn ký giả (Marie Bacon và Charle Bacon) Cô lấy công học và sức thông minh của người đời thì không tuổi nào mới chừng ấy tuổi mà đứng ra lập tờ báo, — chỉ làm chủ-bút, em đi cổ-động, — được.

Bỏ hà chẳng phải do cái sản học ở kiếp trước đi truyền lại ư? Cho nên ta cứ ngó cái kiếp hiện tại thì nào thì biết ngày cái kiếp trước của ta là gì?

Nếu ta tin được thuyết luân hồi thì đối với những cảnh khốn khổ ta cho là thường và ta vẫn vui lòng chịu cho qua khỏi trong khi cũng ta lại hy vọng sẽ gặp cái cảnh sướng hơn, vì ta đương gây một cái *nhân* (2) tốt lành mà.

Hồi tin thuyết luân hồi thì lòng lịch kỷ mới đẹp được rồi tinh thần ái đứng ra nhơn loại mới thoát khỏi ra ngoài vòng mộng ảo như hiện thời.

Lê-Hoàng

(1) Theo kinh thánh đạo Gia-tô, thì hai người thay tổ của nhơn loại.
(2 = Causes.

TRẦN HUỆ LAITHIEU
HIỆU
Nguyễn-Hiệp-Hội
HÀN CON RỒNG

Lá thầy trò có tiếng ưa nay. Bổn-trường chọn riêng thầy thông-thạo tài xá Laithiên ấn chế rất kỹ cán, không pha trộn giả tối, nếu vào thì đáng mua mỗi lọ đã chắt.

Chú vì đáng trở ấn chọn cho đáng thầy hiệu Nguyễn-Hiệp-Hội nhằm con đỏ nay, lấy đáng làm các hiệu khác, xin ta bắt chước mà làm hòa và tham nhiều thì là cây riêng vào bao đáng mà trình nhiều lại. Nếu nông chọn trở phải cho như vậy. thì e là sẽ hại cho ông, sanh chứng nhỏ, xin qui ý lưu ý.

Chủ trường trò
Nguyễn - hiệp - Hội

Y-KHOA TẤN-SĨ
DOCTEUR
Trần-tho-Đông
Ancien interne des Hopitaux et Médecin honoraire des Hôpitaux de France
Ở tại đường Phúc-hình
Rue des Marins 110
CHOLON
Giờ thăm mỗi ngày
Sáng mai từ 8 giờ tới 11 giờ.
Chiều từ 2 giờ tới 5 giờ.
Như ai muốn viếng đi xa trong Lục Tỉnh thì sáng lòng đi.
Coi rõ con thơ bịnh nhỏ sẽ ra sanh đẻ ở nơi nhà thương Hay là lấy mau ra mà chữa cho thầy đang Y-sĩ bình trong mình của đàn bà đương kinh không đang kỳ. Huyết bạch, tử cung nằm không ngay. Hay là các thứ bịnh trong tử-cung đều thao.)

NANG GIAN-ĐA

Dịch giả : MINH-CHÂU

(Tiếp theo)

Hai thành Châlons và Reims có một đứa phiên phúc ăn mặc cùng theo gương thành Troyes trong xe lôi đi mừng lâm hai vua mà mới của trước vua Charles VII ấy.

Đến Châlons nàng rất lâm vui mừng mà được gặp nhiều người dân làng Bourremy đến tìm nàng, nên nàng tỏ bày cùng họ mọi tất cả tư tưởng và tâm chí của nàng và kể thanh mới mới hy vọng, mọi nỗi sự bắt mọi được xung-đột, mọi cuộc thông-trân. Sự gần gũi mấy người dân làm cho nàng nhớ lại cái đời sống của nàng, nhớ lại cả đời sống của khoan khoái lắm. Mặng con mà là cái hoàng tăng đối với các công trình lớn phát nào nhà binh sĩ mà là quanh ngày cũng chẳng thấy lấy làm vui thú mà được trở về bên trang vào trong đến thế ấy. Lòn bà binh phục tay cùng là con vương đang kẻ nghiệp trên cô thể đang hướng lại các đời Hoàng hết kích nghe rằng rằng cô các vương kẻ đã chín lâm thành của Pháp quốc. Mấy lần của nàng, Gian-đa vừa xa vừa đến xem là Ông Jacques đoàn ấy và mang cái cảnh lúc bấy giờ được làm vui thì trong kẻ nhỏ lên đến Vua Thượng-đế Một bên vua có nàng Gian-đa Thượng-đế muốn ba thần khi cùng nàng cùng con đang sau thì nhu lại bình thường mà vua đang ngồi bên cạnh nàng Hoàng-thượng thành Reims và trong triều đình an mà Hoàng-thượng thành Reims và trong triều đình an mà vương đang kẻ nghiệp trên cô thể đang hướng lại các đời Hoàng-thượng

Pharmacie de l'Indochine

NGUYỄN-VĂN-DĂN dit NGUYỄN-KHẮC-DĂN
PHARMACIEN DE PREMIÈRE CLASSE
Ancien élève du collège Chasseloup-Laubat

(NHÀ THUỐC ĐỒNG-DƯƠNG)
MỚI KHAI TRƯƠNG TẠI SAIGON 132 ĐƯỜNG D'ESPAGNE
(Góc chợ Bến-thành)
Sẽ có bán đủ thứ thuốc Langsa và bào chế theo các nhà thuốc tây khác

NHỨT HẠNG BÀO CHẾ-SƯ
Y-VIỆN THÀNH LYON
CỰU HỌC-SANH
TRƯỜNG BỔN-QUỐC

Cảm tạ lương-y

Nguyên tôi Trần-văn-Quí đau bình trĩ đã trên hai chục năm nay thuốc đã nhiều cái mụt, càng ngày càng lớn, hễ đi song thì lòi ra tất và đau một cách khổ sở lắm.

Những thuốc tây, nam, bắc, cao đơn hoàn tán uống, ma chẳng hiệu nghiệm ra.

Theo mấy anh em thầy DIÊP-MIRE - HI NG ở đường Marins số 131 Tân Định có cho tôi uống vào mấy mươi ngày không đầy một tháng thì bình đau trĩ đã dứt không còn phải chịu đau nhức hai mươi năm nay nữa.

Nên tôi giới thiệu ít lời trên báo hầu tương ơn cảm tạ ơn ông Lương Diệp-nhuc-Hung, sao qui-vị nào có mang bình trĩ như tôi, thì nên đến tìm nơi ông mà điều trị, là khỏi lo hao tài mà phải mang tật nữa.

Người cảm tạ
TRẦN-VĂN-QUÍ
Propriétaire
8 đường d'Arras — SAIGON

MỚI XUẤT BẢN
Biển cả thuyền con
Ái-tình tiểu-thuyết
của M. Trần-quang-Nghiệp
Trọn bộ năm cuốn — Sách giấy 300 trương. Giá mỗi cuốn 0p 40 — Có bán tại các hàng sách Saigon và Lục-tỉnh.
Nhà in Đức-lưu-Phương
158, Rue d'Espagne, Saigon

Trị bịnh phong tình
Diệu sanh hiên huê nguyệt hoàn thuốc thần hiệu bất kỳ nặng nhẹ lâu mau một cách cấp kỳ tuyệt-cang khỏi hai sanh dục.
Giá mỗi ve 2p00, 1p20 1p00
Tam kỳ tán thông trị bà chứng trĩ đích độ nhứt tiêu phương từ thời ngoại cảm nội thương ẩm thực. Giá mỗi ve 0p30.
Có trữ bán các nơi :
Tại Cầnthơ Tế-nam-đường và nhà ngủ Huê-viên.
Tại Sốctrăng Mộng - tường - đường.
Tại Bạcliêu Lê-ngọc-Thành dit Thác.
Tại Camau Nghê-văn-Huynh.
Tại Cáitrăng Nam-xuân-Thọ.

THE THAO

ĐÁ BÁNH

Hai trận đấu cầu kịch liệt

Tại sân Sa gon-Sport, đường *Lareynière*, Chuẩn nhựt 5 Juin 1932
Trận đấu : Saigon-Sport đấu với Police-Sport.
Trận sau : Tài chiến E. Ciad nh đấu với Victoria Sportive
Xin anh em mộ thể thảo đến xem.

Thủ-đức Sport

Bản trị sự Taudac Sport kính mời Qui Hội Viên trong Hội nhóm ngày *19 Juin 1932*, đúng 7 giờ sớm mơ, xin đến tại nhà nội của Hội, tại liệm depôt nước đá, đường ra ga xe lửa Thuduc, dặng nhóm Đại hội thường niên.

Trong Hội có lòng tưởng qui ông Hội viên nào nhà ở gần, còn phần nhiều Hội Viên mắc ở xa, không thể đem sổ tới nhà đặng, xin qui ông cam phiền, hễ thấy cái tin mời nầy trên báo, thì đủ biết rằng trong Hội có lòng tưởng qui ông luôn luôn và xin qui ông có lòng đến hội viên cho đông đủ vì mỗi năm có một lần.

Xin qui ông nhớ ngày giờ đã định trên đây mà đi hội cho đủ mặt đặng bàn tính công chuyện như dưới đây.

Xong rồi ông đem bức thư từ chức của ông Lebrun ra đọc (vì theo pháp nước, tuy ông Lebrun hiện làm tổng thống, chớ ông còn mang chức Nghị trưởng Thượng nghị viện, nên phải gởi thư từ chức. Rồi đó phiên nhóm giải tán, tổ dấu đề tang ông Doumer. Qua phiên nhóm tới, mở bầu nghị trưởng khác, thế chỗ ông Lebrun.

Hạ nghị viện làm việc

Bữa lơ Juin, Hạ nghị viện mới đã khai mạc, các ông tân nghị viên đều đi nhóm đông đủ.

Bữa sy có hai phiên.

Phiên đầu nói chuyện công-trạng của ông Paul Doumer đối với nước, rồi thì giải tán tổ dấu đề tang. Nghĩ tới nữa giờ hơn mới nhóm lại.

Phiên sau, nghị viện tổ chức các ban (*bureaux*) để xét về cuộc tuyển cử vừa rồi (*Vérification des élections*) Bữa 2 Juin, các ban sy nhóm lại vào buổi sáng mà làm việc, đến 4 giờ chiều mới giải tán.

Tướng cướp Spada đã bị bắt

Độc-giả còn nhớ đợt trước bảo nầy có nói chuyện tên tướng cướp Spada ở cù lao Corse bên Pháp, phạm nhiều tội sát nhơn (không phải giết người mà giựt của đâu) sau trốn về núi với người em. Bao nhiêu quân lính nhà nước bao vây để bắt mà từ năm ngoái tới giờ không sao bắt được.

Tin ở Ajaccio bữa qua tới anh em Spada đã bị bắt rồi.

ĐỨC

Nội-các Von Papen đã thành lập

Chiều bữa 2 Juin, nội-các mới đã tuyên-thệ (prêter serment trước mặt tổng-thống Hindenburg.

Nội-các nầy lập xong, có 9 bộ như vầy :

Thủ tướng Franz Von Papen
Reichswehr Schleicher
Ngoại giao Von Neurath
Nội vụ Von Gaye
Canh-nông và kiểm-soát miền Đông Von Braun
Giao-thông và Bưu chánh Eliz Von Rubenach
Tiết kiệm và lao động Warnhold
Bộ Hình Gurtuer

Giải tán nghị viện

Tân thủ tướng Von Papen (kêu là Chưởng ấn) tuy bị nhiều đảng phái bất phục, nhưng vậy mà ông có ý muốn nhóm Nghị viện (*Reichstag*) ngày 7 Juin đặng tuyên bố chương trình của mình. Rồi thì giải tán Nghị-viện ngay (dissoudre).

Cứ theo Hiến-pháp, hễ nghị viện giải tán thì 60 ngày kế mới có cuộc tuyển cử khác. Nhưng nghe đâu vào đầu tháng bảy là khởi cuộc bỏ thăm, nghĩa là không quá 30 ngày sau khi nghị viện giải tán.

HỒNG-MAO

Tránh sự đình công của thợ hầm mỏ

Hội nghị thợ hầm mỏ ở Luân-đôn nhóm lại, nhơn bàn đến cái tại sự sự đình đình công, hội có bỏ thăm chuẩn y một đạo quyết nghị về việc đứng làm cuộc tổng đình công. Số người chuẩn y là 278000, còn số nghịch chỉ có 239,000 mà thôi.

Hội giao cho ban Hành chánh phải đi thương thuyết với chánh phủ và các chủ hầm mỏ, kiếm phương thế ra sao, đặng tránh cuộc tổng đình công của dân thợ.

ẤN-ĐỘ

Cuộc biến-động lại gây lại

Hồi sớm mai bữa 2 Juin, ở Bombay lại gây lại cuộc biến động.

Nguyên có một tên chủ tiệm bán vàng thuộc về phe dân Pa-ki, không rõ duyên cớ vì sao, mà mới tốp dân Hồi kéo vào tiệm đánh cho tới chết. Chúng đánh chém tử-thi trông ra ghê gớm lắm. Vì thế phe dân Phật tây-chay nàng. Lôa của người Hồi ở đó, rồi sanh ra nhiều cuộc đổ máu rất lớn thôi.

TRUNG-HOA

Bắt được kẻ can vào vụ ám-sát ở Hồng-Khẩu

Tin ở Thượng-hải bữa 2 Juin cho hay rằng số cảnh sát ở tô giới Pháp bắt được ông bội trưởng kiểu dân Cao-ly ở Ann Chang Ho. Ông nầy bị tình nghi về vụ ám sát các tướng lãnh Nhựt ở công - viên Hồng khẩu Lôm 29 Avril vừa rồi.

Người ta đã giải về Cao ly để cho tòa phân xử.

Việc thế-giới

Tường giới Thạch đem binh đi đánh quân cộng sản ở Phước-kiến

PHÁP

Thượng nghị-viện nhóm bữa 2 Juin

Thượng nghị viện (*Sénat*) nhóm. Trước hết, có nhiều ông nguyên lão đưa ra một lời ý-nguyện (*motion*) cộng nhận rằng cựu Tổng thống Paul Doumer là đấng có công nghiệp xứng đáng với quốc-gia. Lời ấy được toàn viện chuẩn y.

Phiên nhóm nầy, ông Phó nghị trưởng Fernand Babier làm chủ tọa, vì ông Lebrun là nghị-trưởng hiện làm Tổng thống, nên ông Babier thay ghế ấy.

Sau khi viện bầu Thượng nghị viện khai mạc rồi, thì ông đọc một bài diễn văn ai-điếu ông Paul Doumer, tỏ ý khen ngợi ông Doumer và thương tiếc khôn cùng. Bao ông đọc các bức điện văn của các nước và các nghị viện ngoại quốc gởi tới chia buồn cùng nước Pháp.

Xong rồi ông đem bức thư từ chức của ông Lebrun ra đọc (vì theo pháp nước, tuy ông Lebrun hiện làm tổng thống, chớ ông còn mang chức Nghị trưởng Thượng nghị viện, nên phải gởi thư từ chức. Rồi đó phiên nhóm giải tán, tổ dấu đề tang ông Doumer. Qua phiên nhóm tới, mở bầu nghị trưởng khác, thế chỗ ông Lebrun.

Hạ nghị viện làm việc

Bữa lơ Juin, Hạ nghị viện mới đã khai mạc, các ông tân nghị viên đều đi nhóm đông đủ.

Bữa sy có hai phiên.

Phiên đầu nói chuyện công-trạng của ông Paul Doumer đối với nước, rồi thì giải tán tổ dấu đề tang. Nghĩ tới nữa giờ hơn mới nhóm lại.

Phiên sau, nghị viện tổ chức các ban (*bureaux*) để xét về cuộc tuyển cử vừa rồi (*Vérification des élections*) Bữa 2 Juin, các ban sy nhóm lại vào buổi sáng mà làm việc, đến 4 giờ chiều mới giải tán.

Tướng cướp Spada đã bị bắt

Độc-giả còn nhớ đợt trước bảo nầy có nói chuyện tên tướng cướp Spada ở cù lao Corse bên Pháp, phạm nhiều tội sát nhơn (không phải giết người mà giựt của đâu) sau trốn về núi với người em. Bao nhiêu quân lính nhà nước bao vây để bắt mà từ năm ngoái tới giờ không sao bắt được.

Tin ở Ajaccio bữa qua tới anh em Spada đã bị bắt rồi.

ĐỨC

Nội-các Von Papen đã thành lập

Chiều bữa 2 Juin, nội-các mới đã tuyên-thệ (prêter serment trước mặt tổng-thống Hindenburg.

Nội-các nầy lập xong, có 9 bộ như vầy :

Thủ tướng Fratz Von Papen
Reichswehr Schleicher
Ngoại giao Von Neurath
Nội vụ Von Gaye
Canh-nông và kiểm-soát miền Đông Von Braun
Giao-thông và Bưu chánh Eliz Von Rubenach
Tiết kiệm và lao động Warnhold
Bộ Hình Gurtuer

Giải tán nghị viện

Tân thủ tướng Von Papen (kêu là Chưởng ấn) tuy bị nhiều đảng phái bất phục, nhưng vậy mà ông có ý muốn nhóm Nghị viện (*Reichstag*) ngày 7 Juin đặng tuyên bố chương trình của mình. Rồi thì giải tán Nghị-viện ngay (dissoudre).

Cứ theo Hiến-pháp, hễ nghị viện giải tán thì 60 ngày kế mới có cuộc tuyển cử khác. Nhưng nghe đâu vào đầu tháng bảy là khởi cuộc bỏ thăm, nghĩa là không quá 30 ngày sau khi nghị viện giải tán.

HỒNG-MAO

Tránh sự đình công của thợ hầm mỏ

Hội nghị thợ hầm mỏ ở Luân-đôn nhóm lại, nhơn bàn đến cái tại sự sự đình đình công, hội có bỏ thăm chuẩn y một đạo quyết nghị về việc đứng làm cuộc tổng đình công. Số người chuẩn y là 278000, còn số nghịch chỉ có 239,000 mà thôi.

Hội giao cho ban Hành chánh phải đi thương thuyết với chánh phủ và các chủ hầm mỏ, kiếm phương thế ra sao, đặng tránh cuộc tổng đình công của dân thợ.

ẤN-ĐỘ

Cuộc biến-động lại gây lại

Hồi sớm mai bữa 2 Juin, ở Bombay lại gây lại cuộc biến động.

Nguyên có một tên chủ tiệm bán vàng thuộc về phe dân Pa-ki, không rõ duyên cớ vì sao, mà mới tốp dân Hồi kéo vào tiệm đánh cho tới chết. Chúng đánh chém tử-thi trông ra ghê gớm lắm. Vì thế phe dân Phật tây-chay nàng. Lôa của người Hồi ở đó, rồi sanh ra nhiều cuộc đổ máu rất lớn thôi.

TRUNG-HOA

Bắt được kẻ can vào vụ ám-sát ở Hồng-Khẩu

Tin ở Thượng-hải bữa 2 Juin cho hay rằng số cảnh sát ở tô giới Pháp bắt được ông bội trưởng kiểu dân Cao-ly ở Ann Chang Ho. Ông nầy bị tình nghi về vụ ám sát các tướng lãnh Nhựt ở công - viên Hồng khẩu Lôm 29 Avril vừa rồi.

Người ta đã giải về Cao ly để cho tòa phân xử.

Dân Tàu phản đối về việc mở hội nghị Bản - Trôn

Các tay trọng yếu ở chánh-giới Trung - Hoa cực lực phản - đối về việc mở hội nghị Bản-trôn ở Thượnghải.

Cứ do theo từ quyết nghị của hội Vạn-quốc mà ông Paul Boncour (Pháp) đã phát biểu ra, thì sau khi kỳ từ đình-chiến phải mở hội nghị Bản-trôn, để giải-quyết xong các vấn đề xung đột, và bảo bổ các tổ-giới ngoại quốc với dân cư trong đó. Nhưng người Tàu không nghe. Họ lại tuyên bố rằng vụ Mãn-châu phải đem ra bàn ngay ở Hội nghị ấy nữa thì họ mới nhận lời, và việc lập Thượng-hải làm chấn thành tự trị (ville libre) thì họ cảng không nghe hơn nữa.

Tưởng-giới-Thạch quyết ở Hán - khẩu lâu, để đánh Cộng-sản

Tưởng giới Thạch đã đem đại binh từ Nam-kinh đi, để đánh giặc Cộng sản ở Phước kiến. Quân của Tưởng hiệp với quân Quảng đông định bao vây quân cộng sản mà đánh một lần cho tuyệt, kẻo để dây dưa, chúng khuấy phá nhơn dân dữ lắm.

Vì vậy Tưởng định lưu ở Hán khẩu lâu ngày, để chủ trương việc « trừ cộng » nầy.

Đạo binh 19 ở Thượng-hải đã vâng lịnh đi giúp vào việc đánh cộng-sản Phước-kiến.

Ban Điều-tra trở về Bắc - bình

Ban Điều-tra Vạn-quốc đi xét vụ Mãn-châu đã xong rồi, đã ngày 4 Juin thì từ giã Thẩm-dương mà về Bắc-bình.

Trương học Lương đã phái một đoàn xe lửa và một chiếc tàu bình đi rước.

Mã-chiếm-Sơn lui về Tuy-thông

Nhơn vì thanh thế của Mã-chiếm Sơn ở Bắc-mãn càng ngày càng lớn, nên đích thân Bổn-trang phải đem binh lên đánh. Tại vì ít khi-giới súng đạn, nên Mã bị thua. Ngày 26 Mai, Mã phải lem toàn bộ binh mã, lui về Tuy thông tìm cách tái chiến sau.

Hễ muốn cẩn thận vững vàng tánh mạng

Của cần người thì người bình cứ mua thuốc bổ dần ông « Trang thận lực tinh hoàn » của nhà thuốc « *Phung-gia-Viên* » nhân chữ (Á) là thứ thuốc giúp cho cân bình ông gia hoặc người trai trang cùng các tay Thể-thao suy yếu bạc nhược lao lực mệt nhọc đi tính trong giấc ngủ ăn uống không biết ngon, tay chơn nhức mỏi, lưng đau thấc, trong mình hay bần thần, nước da xanh vàng thì người bịnh lậu, thường thường ở nhà hoặc đi xa, có thuốc nầy mà dùng thì cũng đều giúp sức cho bổ khoẻ nó còn tránh khỏi sự đau ốm là khác !

Giá mỗi hộp 1p.50.

Pharmacie PHUNG-GIA-VIÊN
Số nhà 123 đường Paris-Cholon

Có để bán là *Nguyên-thi-Kinh* (Saigon) *Long-Phát* mua bán đồ nữ trang (Phú-nhuận) Saigon và *Dương-tấn-Thân* chợ Bảnhoe.

Giá hàng bán tại

tại Cholon ngày 4 Juin 1932

LÚA
Mỗi tạ 68 kilos

Gocong	2.45 Omon 2.43
Bentre Batri	2.50 Cairang 2.45
Mytho	2.45 Thot not 2.45
Cai bè	2.45 Longxuyen 2.40
Vinhlong	2.45 Chaudoc trang 2.30
Rạch	2.45 — Đỏ 2.40
Can-Chong	2.43 Tanchau 2.10
Cang Long	2.43 Sadec trang 2.30
Tânan	— Đỏ 2.10
Travinh	2.43 CÁS MEM
Bai sau	2.43 Battambang 2.20
Baclieu	2.45 Batnam 2.20
Rachgia	2.45 Soai rieng
Phuocloing	2.45 Lúa đỏ 2.10

GẠO
Mỗi tạ 60 kilos

Gạo N° 1 45°/. tấm	3. 70
Gạo N° 2 60 — tấm	3 40
Tấm 1-2	2 80
Tam 3-4	2.10
Cám trắng	1 15
Cám lức	0 60

TÀU TỚI
Ở Pháp lại

Fél x Roussel	14 Juin
Entrecasteaux	8 Juin
Usp Padaran	11 Juin
Ở Tàu và Nhựt qua	
Athos II	10 Juin
Le Mans	19 Juin
Ở Trung-Bắc kỳ về	
Asay le Rideaux	14 Juin
Ở Singapore về	

TÀU ĐI
Sang Pháp

Porbin	2 Juin
Athos II	13 Juin
Désirade	4 Juin
Asay le Rideaux	17 Juin
Ra Trung-Bắc kỳ	
Caudé Chappe	4 Juin
Cap Padrant	14 Juin
Entrecasteaux	13 Juin
Đi Tàu và Nhựt	
André Lebon	3 Juin
Đi Bankok	

Nên ăn
Trong hiệu « ÔNG PHẬT » của Annam chế ra, mới có thêm tương nước, tương bần và tương ớt vị. Qui khách ở xa muốn mua xin gởi thơ thương lượng.
NGUYỄN THỊ THỦY
60, Rue Amiral Courbet
SAIGON

Một lời cho minh

Của hội Nam-kỳ Cứu-tế nạn - dân

Nhơn vì một bài trong tập tuần báo « Phụ-nữ Tân-văn » ra vừa rồi, thở năm 2 Juin, thuật vụ hội Cứu-tế Nam-kỳ đối phó với nạn-dân bị bão ở miền Nam xứ Trung-kỳ, có điều sai với sự thật ; mà điều sai ấy có thể làm mất cái danh-nghĩa bổn chủ « Cứu - tế nạn dân » của hội. Nên, nay hội « Nam-kỳ Cứu-tế nạn-dân » xin có mấy lời thanh-minh, cốt để đính chánh điều lầm-lạc của báo P. N.T.V. và luôn dịp cho đồng-bào được rõ.

Nhân vì một việc xảy ra bất-ngờ, do nơi mấy bức điện văn của bổn ông Dân-biểu ở Phanthiết và một vài người ở Phanri, gởi vào phân kháng vụ ấy phải ông Ngô-đức-Nhuận, là người có chưn trong hội Cứu tế, đi ra xem xét tình trạng nạn-dân, nên trong Hội cũng có chút buồn lòng vì việc đương sắt sáng tiến hành mà lâm cho trở ngại, nên phải đính chế vụ ấy phải ấy. Mà bổ đính chế vụ ấy phải, là lẽ cố nhiên cái môn tiền ba ngân định xuất ra mà dùng vào cuộc chẩn tế kia cũng phải tạm triệt lại một vài ngày, chờ hội nhóm mà thương lượng lại phương chẩn tế khác. Bởi trước kia trong Hội muốn đem đồng tiền ra chẩn tế « nạn dân » mà phải chẩn tế các nhà cho đúng dân, cho dân bị nạc nữ trang (Phú-nhuận) Saigon và *Dương-tấn-Thân* chợ Bảnhoe.

Ngoài ra, trong hội cũng sẽ cậy nhờ Chánh-phủ mở cuộc điền tra, coi bởi duyên cớ gì trong con nhơn dân bị nạn đói lạnh như vậy, mà những ai kia lại đành lòng khuấy rối, làm trở ngăn công cuộc cứu tế đương tiến hành.

Cái việc mà trong Hội phải làm cho ra lẽ ấy, thiết tưởng đồng bào cũng xét rõ mà nhận cho là phải.

Ấy, sự thiệt thì chỉ có thế mà thôi, chớ trong Hội đâu có lý nào vì mấy bức điện văn của một vài người làm không chánh-đáng kia — làm hư, làm hại — rồi nổ giận lấy, bỏ lấy hết thảy nạn dân ngoài ấy hay sao ?

Để-n nỗi nói : từ đây các cuộc bất phước-thiện nào bày ra, trong Hội cũng trục lấy buổi-lợi để giúp vào cho việc nghĩa-cử khác, chớ không gởi ra chẩn-tế nạn dân bị bão ở miền Nam Trung-kỳ.

Trong Hội không bao giờ nỡ làm như vậy, mà đâu nỡ làm cũng chẳng có quyền gì làm. Hướng chi cái danh-nghĩa của hội là « Cứu-tế nạn-dân », cái mục-đích của hội là « Cứu-tế nạn dân », thì có lẽ nào lại không do theo đó mà thiệt-hành.

Mấy lời thành thật, xin đồng-bào đều rõ mà tin lòng.

N.K.C.T.N.D.

Hãy dùng savon

NGUYỄN-HỮU
3 Ngôi sao ★★★ Tốt mà rẻ
Savonnerie N.H. Cần nhiều đ à (CANTHƠ)

Trung - học Y-Sĩ

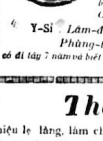

Y-Sĩ *Lâm-đạo-Niêu* và *Phùng-thọ-Diên* có đi tây 7 năm và biết giỏi tiếng Pháp.

Chuyên trị bịnh, con mắt (bịnh hiểm) và bịnh hoa liễu, bao nhiêu năm 10 năm chưng đây.
Phòng khám bịnh số 111 đường Cây-Mai (Cholon.

Thật là nguy hiểm : :

hiệu lẻ lẳng, làm cho những kẻ nào có bịnh hoa liễu chẳng luận lâu mau, thuốc nầy thì thấy đúc tiệt chẳng bịnh chẳng sai, no không còn trở như cũ, dùng thuốc nầy

GIÁ MỖI VE LÀ 3 $ 00 —

Thuốc hoàn thần hiệu « TRỊ TRƯỢC LAN » Chứng bịnh phong bịnh thật là nguy - hiểm cho nhiều người lâu nay, nó sanh ra hồi tay thì dễ, ma hồi đức thì khó, phàm những người thanh-niên hay buôn lung tính dục quá độ, hễ lây chưng bịnh tiểu Tiện ma đi khó ra, đang thì làm như đau đơn có khi rất đau, hoặc ra từ nhỏ hoặc trắng trắng hoặc vàng đương như đao cắt hoặc sợ mất cái mà đau, để lâu ngày không kiếm thuốc mà trị thì sau phải hay cho tanh mau vậy ai có chưng bịnh nầy mau lâu mua thuốc nầy, thấy trừ đặc thì thấy sự mau mau đường tiểu tiện là khác ! Thật là một vị trường quân đuổi độc, có mua nai cho được nhân chữ (Á) PHUNG-GIA-VIÊN mau thấy hay. « Cách dùng có chỉ rõ trong toa » *GIÁ MỖI VE LÀ 1 $ 00*

Xưa nay cái bịnh hoa liễu lâm hai rất lớn, cốt lớn các thứ phu thũng, vì là bịnh phong truyền nhiều đã ba đời có thể lanh được, còn cái bịnh hoa liễu không bao giờ dứt nọc, thật là đang sơ lâm, thứ thuốc HOA LIỄU SƯU ĐỘC HOÀN nầy nó công Xưa nay cái bịnh hoa liễu lâm hai rất lớn, cốt lớn các thứ phu thũng, vì là bịnh phong truyền nhiều đã ba đời có thể lanh được, còn cái bịnh hoa liễu không bao giờ dứt nọc, thật là đang sơ lâm, thứ thuốc HOA LIỄU SƯU ĐỘC HOÀN nầy nó công

Có mua nai cho được hiệu nầy

PHARMACIE " PHUNG-GIA-VIÊN " *số 123, đường Paris — CHOLON*

DẦU THIÊN-HOA

(NHÃN HIỆU CON NAI)

của nhà thuốc THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG

208, Rue des Marins Cholon.

TRỊ ĐẶNG BẢ CHỨNG HAY LẮM

1° Bôn mùa cảm mạo, nghẹt mũi nhức đầu.
2° Cảm thử thấp nhiệt, ăn uống không tiêu, no hơi tức ngực, đau bụng, ợ chua.
3° Dại sóng buồn mửa, chóng mặt xây xẩm.
4° Nhức răng, đau cổ, ghẻ ngứa, ghẻ hờm, bị phong sưng phù.
5° Đàm chặn khó khè, ho hen tức ngực, bất tỉnh nhơn sự, hoặc những chứng bịnh tới thình lình ngặt nghèo v.v.

DÙNG DẦU THIÊN-HÒA UỐNG VÀ THOA THÌ THẤY HIỆU NGHIỆM.

Thuốc điếu hiệu Le Coq có 0 $10 một gói 20 điếu

Thuốc điếu hiệu LE COQ *bao bằng giấy dầu mỏng (cellophane) nên mùi thơm điệu không phai.*

Đâu đâu cũng có bán thuốc điếu hiệu LE COQ *hết. Thuốc bán rất chạy.*

Bắt chước phân đông mà hút thuốc LE COQ *Mình phải thử, mới biết sự thật rằng, thuốc* LE COQ *hút ngon hơn thứ khác.*

Có 0 $10 một gói 20 điếu thuốc thơm điệu.

COMPAGNIE COLONIALE DES TABACS
DISTRIBUTOR

ĐỒNG-BAO NÊN HIỂU RÕ

Có nhiều người tưởng kinh lý khẩn hoang, qua Hoặc xem các thêm ngoài phúc đều hạ giá hết dầu bao mua qua ở bao giờ xem, vì năm nay, không có thêm nào mua thêm nên không có gì mới.

Duy có một mình tiệm ông hai đồng, Francois Sa ở 68, Boulevard Bonard Saigon, hạ giá bán ra là hàng mua thua vì ông đi bán lẩn, nay ông mua bán lẻ, bán đi bán thôi, lấy vốn lời mau, lại nay tuy đồng tiền ít song ở xa thì sơn dầu cũng nên dùng dầu mua hoặc cần gì gì cũng sẽ hết lẽ tình lý khẩn hoang, bán lẻ lợi hơn bán hàng ba, ay lo gây mua sơn cũ để bán.

Ông ấng có bán hết đa Lý chưa có tìm hết mua.

Nơi đang tin cậy Đồng gai được.

THUỐC TRỊ BỊNH CHIÊM-BAO MỘNG-MỊ

Người dân ông nào trong mình sức lực yếu đuối, máu mu chẳng tốt thì hay đau lưng mỏi mệt, ăn uống không tiêu, vì đêm ngủ chiêm bao mộng mị, tinh thần yếu, làm việc nhiều chẳng nước mu, mất đỏ hào quang. Nếu có mấy chứng bịnh đó không lo trị sớm, để lâu biến ra nhiều bịnh hiểm nghèo khó mà trị đặng.

Muốn cho mấy chứng bịnh ấy hết tuyệt, thì chỉ có thuốc hiệu DƯỠNG-TRONG ANNAM, bào-chế rất hợp phong thổ. Ai có mua xin nài cho đặng nhãn NGÔI SAO NĂM NHÁNH — mới ve giá — 1$00.

Có gói bán nơi cửa hàng có NG. THỊ-KÍNH. Cho mới Saigon — Maison BÊN SPORT, 5 đường CUDENET 47 Gocông.

Vì cờ bạc thiếu chút nữa đâm nhau lũng ruột

Hồi khuya nầy, ở góc đường Hamelin và Alsace Lorraine có một tốp bạn đỏ như dân thầy đang dật tay nhau vừa đi vừa nói chuyện ăn thua đen đỏ. Người nầy đòi người nọ chia tiền cho mình.

Nghe rỏ lại thì ra mấy cậu chung vốn nhau đi đánh me, lúc ấy mới ở sòng me ra, đang tính toán trả vốn chia lời với nhau.

Câu chuyện trước còn nói nhỏ, sau nghe lớn tiếng. Không biết là chia nhau không đều sao đó, nên khi đi khỏi góc đường nói trên đây, thì một người trong bọn rút dao nhỏ trong mình ra và nói với người đi liền bên cạnh rằng :

— Mầy muốn ăn bớớc trên đầu tao sao ?

Miệng nói tay đơ dao nhắm ngay bụng người bạn mà đâm, may người nầy né khỏi, không thì mũi dao ấy làm lũng bụng xổ ruột ra rồi.

Người kia còn muốn đâm nữa. Song cả bọn sự làm huyên náo mang tiếng nên ai nấy ra sức can ngăn. rồi chia ra hai tốp, lên xe đi về.

Thiệt là vì cờ bạc, mà mấy thầy tớ đồng tuan đâm nhau như bọn du côn liều mạng kia vậy. Đầu tháng mấy thầy đem tiền lương đi đánh me như vậy, có nghĩ tới tiền nhà tiền gạo và sự sanh hoạt của mình trong tháng ấy hay không ?

Tràng bông tang

Couronnes mortuaires

CỦA ANNAM LÀM RA

Bổn hiệu chuyên làm tràng bông cườm và sánh đã lâu năm, đã xuất sản được nhiều, nên nay có thể tính nhơ hơn các nơi được phân nữa.

Làm kỹ công. Nhiều kiểu đẹp chọn lựa.

Có giá riêng cho các nhà tang gia nào mua nhiều và các hội Lương-hữu.

La Tortue

PHAN-THÚC-TRẠC

85 Rue Sabourain — SAIGON

Téléphone 9.00

Hài-ngoại chánh-đàm

(Tiếp theo trương nhứt)

Thành thử, 57 ông nghị cộng-sản đây sẽ lãnh cái vai trưởng trong-tài, ngã về phe nào thời phe đó lên cầm quyền chánh ngày.

Đó là nói lịnh hình ở xứ Phổ-lỗ sĩ. Còn trong các nghị trường liên bang khác (Wintemberg, Bavière, Anhalt, Hambourg và mới it ngày đây ở Oldenbourg cũng đã tuyển cử xong,) thời đảng quốc-gia quá khích Hitler cũng chiếm đặng số đông, trội hơn các đảng khác cả.

Từ hồi ba năm nay cái làn sóng Hitler ở nước Đức thật là mới đầu đáng lắm cho thế giới lo ngại lắm. Trong cuộc tuyển cử nào ở Đức, các đảng nào giữ mực trung bình, trong sự trật tự, thời lại bị đánh đổ.

Sức mạnh của đảng Hit'er, như là một trận bão to gió lớn, kéo lôi cả nhân-tâm của đủ các giai cấp, từ hạng qui-phái cho đến hạng bình dân. Có nhiều ông hoàng tử con dòng Hohenzollern (là dòng vua Uy-Liêm (Guillaume) trị vì nước Đức từ hồi Âu-chiến trở về trước), cũng nhập với đảng Hitler, ra sức vận-động quá khích. Xem thế thì biết đảng Hitler được người ta quy phục đến thế nào.

Xét kỹ thì đảng Quốc-gia xã-hội còn bành trướng một cách kịch liệt, hơn đảng Pha-xít của Mussolini ở nước Ý năm xưa hội đi phần, vì không những thế lực nó lấn quẫn trong nước Đức mà thôi, nó lại tràn lan ra đến các nước thân thiện với Đức nữa cũng bắt chước lập đảng như Hitler vậy. Tớ như trong cuộc tuyển cử hàng tỉnh ở xo-quốc tháng rồi, đảng ấy mới tổ-chức chung vốn nhau đi đánh me, lúc ấy mới ở sòng me ra, đang tính toán trả vốn chia lời với nhau.

Câu chuyện trước còn nói nhỏ, sau nghe lớn tiếng. Không biết là chia nhau không đều sao đó, nên khi đi khỏi góc đường nói trên đây, thì một người trong bọn rút dao nhỏ trong mình ra và nói với người đi liền bên cạnh rằng :

— Mầy muốn ăn bớớc trên đầu tao sao ?

Miệng nói tay đơ dao nhắm ngay bụng người bạn mà đâm, may người nầy né khỏi, không thì mũi dao ấy làm lũng bụng xổ ruột ra rồi.

Người kia còn muốn đâm nữa. Song cả bọn sự làm huyên náo mang tiếng nên ai nấy ra sức can ngăn. rồi chia ra hai tốp, lên xe đi về.

Thiệt là vì cờ bạc, mà mấy thầy tớ đồng tuan đâm nhau như bọn du côn liều mạng kia vậy. Đầu tháng mấy thầy đem tiền lương đi đánh me như vậy, có nghĩ tới tiền nhà tiền gạo và sự sanh hoạt của mình trong tháng ấy hay không ?

Đảng xã-hội Dân-chủ bị thất bại, tức là tấm vách tường bảo-bộ cho hiến-pháp Welmar (hiến pháp Cộng hòa của Đức) đã bị nghiêng ngã đi vậy. Hitler nắm cái vận mạng nước Phổ-lỗ-sĩ trong tay, ắt cuộc diện chánh sự nước Đức sẽ có làm đều thay thổi ! Sự trật tự nay mai chắc không còn đặng, mà không khéo trong nước không khỏi nội loạn, mà bộ cái chánh thể cộng hòa không đứng vững thời đảng hoàng tộc Hohenzollern sẽ thừa cơ « nước đục thả câu » mà khôi phục nền quân chủ đế-quốc như xưa, đều đó cũng không biết chừng !

Trên kia, tôi có nói dân Đức hiện thời như người đau, cơn sốt nhiệt lên đến cực điểm. Có lẽ vì cớ ấy cho nên bọn mê sấn, không kịp suy xét trong việc làm, nên mới ủng ủng mà theo cái đảng quá khích, là Xã-hội Quốc-gia và trong số đó, không biết cái tinh thần, cái nghị lực mà thiên bạn ban cho người Đức xưa kia đã đi đâu vắng, mà ngày nay khiến cho bọ tỏ ra một cái thái độ bạo động sai lầm như vậy. Có lẽ vì nạn nầy nạn kia dập dồn mà cái nghị lực, cái tinh thần của bọ bao nhiêu đó chăng ?

Nào là thất trận, nào là lý tài khiếm khuyết, nào là kinh tế khủng bách, lại số người đình công mỗi ngày mỗi tăng thêm, không chừng vì tai nạn dồn dập vậy mà bọ nga lòng nhỉ chí, rồi làm càn đó chăng ?

Một đều là các nước trong thế giới nên đánh một dấu hỏi to là :

Những điều-ước các nước kỳ với Đức-quốc ở Genève nay mai đây, để mà phục-hưng châu Âu và tổ chức nền cộc hoà bình trong thế-giới sẽ có hiệu lực gì chăng ? Và những bài diễn văn của ông thủ tướng Bruning đọc trước hội vạn quốc có giá trị gì chăng ?

Vì nước Đức ngày nay vẫn là một chiếc thuyền không lái, bị hai ngọn gió nghịch là quốc-gia và cộng sản nó đưa nhồi, thế mà ông Bruning không còn đủ thanh thế để đứng cái địa vị tài công kia nữa ! Thì mới mấy bữa nay ông đã nhào rồi đó, mà nội-các Von Papen tuy đã lập ra, nhưng mà dư luận bất phục, cho nên đảng Hitler đang hô hào giải tán Nghị-viện bây giờ đi, đặng bầu Nghị-viện khác, cho đảng của họ được chiếm đa số hơn và gây nên cái thế lực thêm mạnh hơn nữa.

Thật không biết cuộc diện chánh trị của nước Đức còn xoay trở đến thế nào.

Phan-văn-Thiết

CUỘC HÁT NGÀY 11 JUIN TỚI ĐÂY

Hiện nay các tài tử đang luyện tập chăm chỉ lắm

Mỗi buổi tối, nếu ai đi ngang đường Massiges, chỗ gần cửa cái Đất-thánh, cũng nghe trong một nhà kia có tiếng đờn dài của các tay tài tử đang luyện tập hồ-tường « *Tơ vương đến thác* » sẽ đem ra diễn tối thứ bảy sau là 11 Juin ở nhà hát tây vậy.

Bổn tuồng nầy ra sao hôm báo đã nói hồi kia rồi. Nhơn vì còn một tuần lễ nữa tới ngày khai diễn, nên các tài tử phải gia công luyện tập chăm chỉ lắm. Ai nấy cũng cố gắng tập rèn cho vai tuồng của mình thật là nhuần nhã. Tuy nhứt là cuộc hát nầy có ý hây tỏ cho công chúng thấy việc cái cách trong nghề hát của ta, cho nên ai lãnh một vai, cũng muốn làm sao cho khỏi phụ với cái ý nghĩa mỹ-thuật ở trong cuộc cải cách nầy.

Mấy ngày nay, thầy ông Trần-văn Khá đang bôn thu về việc bố cảnh coi ra hận rộn lắm. Vì tuồng có nhiều cảnh như thiệt. Nhứt là cảnh trường đua, phải có ngựa thiệt và cảnh Long - nãi bubli chiều cũng có con giống cũng phải làm sao cho hiện ra như hoài cảnh.

Cuộc hát bữa 11 Juin có hai mục-đích :

Một là cải - lương nghề cả lương.

Hai là lấy tiền giúp đồng-bào thất nghiệp và bị bão lụt.

Cuộc hát như thế, chắc trong đồng bào ta ai hâm mộ-thuật, ai sẵn lòng với nạn dân, cũng đều trông mong cho mau tới ngày 11 Juin đặng đi coi.

KÍNH CÁO ĐỘC-GIẢ

Bổn-báo phái M. Trần-hữu-Bổn đi Soctrang và M. Hồng-Kiều đi Tâyninh-Biênhoà để cổ động và thâu tiền báo. Nhờ ơn quí độc-giả nào tâm tận tình giúp cho bổn báo rất thân cảm

Đ. N. N.

Soctrang

Văn-võ hội-Ban năm nay

Một thời gian, có hơn một năm trường, văn tiếng ca ngâm của Văn-võ Hội-Ban, coi năm nay gặp hồi khuẩn bách mà không biết an bát có khuẩn bách hay chăng, nghe thiên hạ đồn đãi năm nay sản xuất nhiều đào kép tài tình, thừa wa mua đến xem hát « Tái-phùng-viên » có kép Nghĩa chủ vai Võ-trang Dương-anh-Cường tập với cô đào Cần thủ vai Lý-thiên-Hương một người liệu nỗ, một vai anh hùng hảo kiệt gặp y loạn, nước mất nhà tan mỗi mối đều cup lạc, mà mê đùng đăng, vụng ca ngâm rỉ rả tiếng hoanh kêu, như vọng của cô đào Cần, không dám sánh với cô Phùng là mặc lòng chớ cũng một mười một chín, nếu cô Cần nay mà chuyên cái nghề của cô thêm một mớ nữa thì cô sẽ trở nên một cô đào nhứt trong lục châu.

Còn như phe Ngụy-Đức là ông (phó nhơn) chín Đỏ đồng trò quan ninh đáng khen là hay, là mà tả giống bịch bọn quan nhơn thần dễ gét, vở tuồng nầy kép Đỏ đồng trò xuất sắc tuồng khó kiếm, thiệt là nghề. Còn gia dư mấy vỡ kia mỗi mối đều không có người nào lỗ, lớp lang màng nào sắp đặt đoàn hoàng nghiêm chỉnh Văn-Võ-Hi-Ban là nhứt. Luôn mấy đêm tôi đều có đến xem luôn, khá khen gánh hát của ông Vũ năm nay gặp hồi khó khăn mà ông lại chịu khó khăn chỉnh đốn tôi điểm thêm, nào là sơn thủy mới, y phục huê lệ, đào kép chọn tuyển như. Nghĩa, Lự, Lập, Đỏ, còn đào thì Cần, Kỳ. Dưa đồng trò năm nay tân phát một cách không ngờ Văn-vỡ Hi ban là một Ngôi-sao trong mấy gánh khác.

Bửu-trang Soctrang

DỜI NHÀ

Kể từ ngày 1er Juin 1932, Ets. Nguyễn-văn-Chức sẽ vô về số 59 đường Huỳnh-quan-Tiên (gần ga Arras) là nơi kho trữ máy bầy lần nay, vì nào kiếm nhà không, lang, xin đến số 25 rue Colonel Grimaud sẽ có người chỉ rỏ, hay là đến đường.

« Mỗi ngày bổn-hội đều có mua đủ thứ lúa, mà thích hơn là mua lúa vựa thiệt nhiều và thiệt tốt. Muốn bán xin đem lúa kiểu và đo nơi :

SOCIÉTÉ DES RIZ D'INDOCHINE DENIS-FRÈRES

4 Rue Catinat Saigon

« Giây thép : COMPAFINCH SAIGON »

VII.—HỌA ?— PHƯỚC ?

Cứ cái thở trên đó, ai dám đoán rằng Canh-Dụ sẽ cùng Kim-Phụng tức giao ?

Ôi ! Sự thế khác nào cái dòng nước : nó chảy thế nào tùy thế nấy. Oanh có hay ngày thắng, rắc rối lang tăng hay lưu loát đung đỉnh, nhưng nước sự xảy ra đó bao hung biến, hoặc qua hoặc lai, vẫn tự ý nó lưu hành. Đừng nông phi ước theo chiều, sức người có bên cùng, trong một đó mà thôi. Đến cai gặp gỡ ở đó chẳng qua cũng là sự đến đâu rồi tính cơ mà mà gặp cho không chắc là tài người khôn quốn xế mà là người khôn hơn lòng thấy chơi mà được. Cho nên, có lẽ kẻ vậy và lo lường gần trọt một đời, chung cai sự thế nó muốn cho gặp, gặp mới cách hết sức ngẫu nhiên, để đang không phải bao nhiêu mà thôi, mà tiếng rên xiết của Kim-Phụng một hào sức xác.

Nam Đi là nam cả trên Nam đều chẳng cai thiên tai dịch hại. Bao vay thầy thầy giàu vô nhà, mà sốt mot, ngày khóc mà lành minh ! Đến nỗi, một tiếng đung, một hồng gió thổi khua la, cũng đều làm cho người ta run sợ, vì đương như sự xảy ra đó bao hung biến, thần ác sát lam vây. Ở Bentre cung chung một số phận ấy.

Canh-Dụ đi đây vừa về, có tin